

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ XIII. Скрантонъ, Па., Четверъ 6-го Цвѣтня, 1905. Число 14.

Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, April 6, 1905. No. 14.

НОВИНКИ.

своихъ помершихъ прияте-
льствъ.

— **ЗНАМЕНИТЫЙ** фран-
цузскій писатель фантастич-
ныхъ повѣстей, якъ, „По-
дорожъ на мѣсяцъ“. „По-
дорожъ довокола землѣ“ и
т. д. Юлій Верне, померъ
въ Парижѣ. Цѣлый свѣтъ
за нимъ жалуе, а передов-
сѣмъ дѣти, котры дуже ра-
до читали його повѣсти.

— **ПРИСТАНЬ** морска Го-
бокень обходила вѣвторокъ
28-го марта 50 лѣтний ю-
вилей перемѣны зъ села
на мѣсто. Цѣле Гобокень
прибрало святочный вы-
глядъ. Склепы и фабрики
позамыканы. Дома и кора-
блѣ въ пристани прикра-
шенны. Подчасъ святочного
походу улицами, въ ко-
трѣмъ взяло участь кѣлька-
найцять тысячъ народа,
скоило ся нещасте, бо спо-
лохались конѣ, и ранили
много особѣ. Назва „Гобо-
кень“ якъ подають старй
люде, повстала зъ того, що
одець Индйянинъ, котрый
тамъ мешкавъ, мавъ коня,
котрый называвъ ся „Во-
кень“. Одного разу конь
утѣкъ, а Индйянинъ за
нимъ кричавъ: Го! Бокень!
Водъ того названо мѣсто
Гобокень.

— Въ Нью-Йорку на одну
поліційну стацию давъ теле-
графично хтось знати,
що на одной улицѣ веде
ся кровава бійка. Полиція
поспѣшила на означене мѣ-
сце, а знайшла чоловічка
раненого револьверовою ку-
лею и покарѣченого но-
жомъ. Его водвезено до
шпиталя. Коли пятали ся
його, хто його такъ пока-
лѣчивъ, водповѣвъ: „Я
знаю хто мене такъ спра-
вивъ, а помочи полиціи не
потребую и не скажу хто
то бувъ, але якъ подужаю,
то вже водплачу ся имъ.“

— Въ Питсбургѣ, Па. въ
тамошней вязницѣ посва-
рили ся два вязнѣ заняты
въ пекарнѣ, и подчасъ су-
перечки одень другого про-
бавивъ ножомъ. Убийцю ско-
вано. Теперь веде ся слѣд-
ство, зъ водки убийца при-
шовъ въ посѣдане ножа,
коли въ вязницѣ всегда
пересмотржвали дозорцѣ чи
хто зъ вязнѣвъ не мае яко-
го оружя при собѣ.

— Въ Филадельфи, Па.
кинувъ ся одень чоловікъ
на шину зелѣзницѣ зъ за-
замѣромъ самоубійства. Въ
самъ часъ, заки надѣхавъ
поѣздъ, надбѣгъ полицемѣнъ
и стягнувъ зъ шины за но-
ги самоубійцю. На полиціи
збзнавъ вонъ, шо хотѣвъ
собѣ водобрати жите, поза-
якъ нѣчого иншого не ли-
шае ся йому якъ смерти.

Недавно выйшовъ зо ши-
тало, одень бѣкъ мае сна-
ралѣжованный, и не въ си-
лѣ заробити собѣ на жете.
Его задержано въ вязницѣ,
щобы справдити его збзно-
ня.

— Въ Нью-Йорку укравъ
хтось Яковови Когенови
коня зъ возкомъ. Пошкодо-
ванный кругивъ ся на всѣ
боки и не мѣгъ знайти сво-
ей страты. Тогдѣ пошовъ
до ворожбита, давъ ему \$5.
и просивъ о раду. Ворож-
битѣ-пальмѣсть казавъ йо-
му йти на вѣлямбургскій
мѣстѣ, а тамъ знайде свою
страту. Когень пошовъ, и
на велику радѣсть знай-
шовъ своего коня. Зѣ утѣхи
навѣтъ не казавъ, злодѣя а-
рештувати.

— **МАКСИМЪ** Горкій, ко-
трый въ Ридзѣ занепавъ
тяжко на грудну недугу,
дѣставъ позволене выѣзати
на Крымъ для поратованя
здоровля, доки не розпоч-
не ся процесъ проти него.
А процесъ сей мае розпо-
чати ся вже за тыждень.

— **ПЕРЕДЪ** кѣлькама
днями застрайкували въ
Нью-Йорку работники заня-
ты при шлифованю діаман-
товъ, домагаючися подвыс-
шеня платнѣ. Теперь вже
страйкъ закончивъ ся по-
бѣдою работниковъ, плат-
ню имъ подвышено о 15
процентъ.

— Въ Питсбургѣ, Па.
дня 29-го марта въ наслѣ-
докъ спеки умерло двоухъ
работниковъ, много захо-
рѣчи, прочы мусѣли заста-
новити роботу. Темпера-
тура дойшла до 83 степе-
нѣвъ горяча. Найстаршй
люде не пригадують собѣ,
щобы коли панувала та
ка спека въ мѣсяцю мар-
тѣ.

— Въ Кингстонѣ, Н. Й.
дойшла температура до 80
степенѣвъ въ тѣни, въ на-
слѣдокъ того многой работ-
ники передовсѣмъ зъ ка-
меньоломовъ мусѣли заста-
новити роботу.

— **ПРОТЕСТАНТСКА** за-
гранична місія остаточно
порѣшила приняти пода-
рунокъ водъ мільярдера Ра-
кефелера въ сумѣ 100 ты-
сячъ долларѣвъ, толкуючи
се въ той способъ, шо до-
стаючи запомогу, не див-
лять ся на те водъ кого
ей достають. Місія ихъ до-
ставала запомоги водъ лю-
дей рѣжныхъ вѣроисповѣ-
данъ и народностей, тому
и теперь не бачить причи-
ны не приняти сего подар-
унку. Якъ звѣсно, многой
члены тов місії запроте-
стували проти приниманя
тыхъ грошей водъ чолові-

ка, на котрого нарѣкае
весь свѣтъ за его безвзгля-
ду захланность на маетокъ.

— **ЯПАНСКИЙ** гимна-
стикъ Кіші Юна, котрый
зо своими товаришами по-
казувавъ рѣжний штуки въ
театрѣ Губерса въ Нью-
Йорку, упавъ подчасъ пред-
ставленя зъ высоты 15
стѣпъ и зломавъ ногу и
тяжко потовкъ ся.

— **79-ЛѢТНИЙ** старецъ
зъ Вашингтону, котрый мае
уже двое правнуковъ оже-
нивъ ся зъ 59-лѣтною ба-
бусею, котра такожъ мае
одного внука. Молода пара
мае надѣю жити по 100
лѣтъ, а позаякъ сусѣды
троха смѣяли ся зъ ихъ
припозвненыхъ любощѣвъ,
тому опустили Вашингтонъ
и замешкали на своѣй фар-
мѣ въ Монтанѣ.

— **БОГАТЕ** жерело наф-
ты найдено въ полуднево
заходной Албертѣ въ Кана-
дѣ, 5 миль водъ напой гра-
ницѣ. Въ протягу кѣлькохъ
тыжднѣвъ побудовано тамъ
уже гарне мѣстечко. Нафта
зъ сего жерела мае бути
дуже чиста.

— **ПЯТЬ** лѣтъ сему на-
задъ Пенсилвенійска желѣз-
ница постановила выплачу-
вати пенсію своимъ ста-
рымъ работникамъ. Доси
спенсіонувала Пен. Желѣз-
ница 2.418 людей и выпла-
тила имъ титуломъ пенсіи
повтора мільона долларѣвъ.

— **ЗВѢСНИЙ** американь-
скій мільонеръ Карнегі, шо
позасновувавъ много бібліо-
текъ по Америцѣ и дене-
где въ Европѣ (на сю цѣль
выдае вонъ теперь 20 ты-
сячъ долларѣвъ денно), задуме
теперь выпосажувати
колегіи та университеты.
Однакъ якъ въ справѣ бі-
бліотекъ такъ и въ справѣ
колегій держитъ ся Карнегі
тов засады, шо дае только
часть грошей а другу часть
муеять зобрати интересова-
ний мѣжъ собою.

— **АРМІЯ** Спасенія за-
думе побудовати въ Бо-
стонѣ Народну Палату, себѣ
то дѣмъ для работниковъ
де буде читальня, бібліоте-
ка, салъ на представленя,
лекціи, концерты. До сей
поры зобрано на сю цѣль
выше 60 тысячъ долларѣвъ.
Подобній палаты задуме
Армія Спасенія побудова-
ти такожъ по другихъ боль-
шихъ мѣстахъ.

— Въ Аризонѣ почавъ
американскій урядъ буду-
вати величезну гать (таму)
въ долини рѣки Солтъ Ри-
веръ. Гать тая буде кош-
тувати одень мільонъ и 100
тысячъ долларѣвъ, буде вы-
сока на 225 стѣпъ, а гру-

бость еѣ въ сподѣ буде 200
стѣпъ. При помочи сей та-
мы думае тутешный урядъ
наводнити 350.000 акровъ
землѣ та достарчити вод-
ной силы соткамъ тысячъ
рѣжныхъ мѣсцевостей. Гать
тая буде носати имя те-
перѣшного президента Руз-
велта.

— Въ одномъ нѣмецкомъ
мѣстѣ водбувъ ся цѣ-
кавый процесъ о гуску вар-
тости 80 центѣвъ. Процесъ
сей тревавъ кѣлька рокѣвъ,
а кошта зросли на 60 до-
ларѣвъ. Кошта буде мусѣвъ
понести оденъ друкарѣ-фак-
торъ, якій несправедливо
обвинивъ мужика о те, шо
укравъ гуску, яка утѣкла
десъ водъ него.

— **РОДИНА** рѣзника Ко-
новальца въ Комарнѣ, Га-
личина, выбрала ся дня 27.
лютого с. р. на торгъ, а
дома лишивъ ся сынъ го-
сподаря, 24-лѣтний Иванъ,
шо терпѣвъ на падачку.
Вонъ и повѣсь безрогамъ
кормъ. Коли найшовъ ся
въ хлѣвѣ, дѣставъ нападъ
своей недуги и упавъ на
землю. На лежачого безъ
памяти парубка кинула ся
велика безрога и почала
водгрязати ему лице. Коли
нещасного освободили, бувъ
такъ пораненый, шо за го-
дину померъ.

— **ВЕЛИЧЕЗНИЙ** обманъ-
ства при бранцѣ выкрила
власть въ пѣвнѣной Угор-
щинѣ. У войсковыхъ кру-
гахъ замѣчено водъ довшо-
го часу зъ немалымъ зди-
вованемъ, шо зъ пѣвнѣно-
сходныхъ сторонъ Угорщи-
ны число рекрутѣвъ змень-
шае ся зъ кождымъ рокомъ.
Наслѣдкомъ того министер-
ство угорской краевой обо-
роны выслало въ тѣ сторо-
ны министеріального секре-
таря Орля для розслѣдже-
ня сей sprawy. Орля про-
вѣривъ, шо метрикальней
книги жидѣвскихъ громадъ
були на великій розмѣры
фальшованы, щобы обова-
занныхъ до бранки уволь-
нити водъ войсковои служ-
бы. Въ многихъ метрикаль-
ныхъ вытыгахъ, предклада-
ныхъ админістраційнымъ
властямъ, богато хлопцѣвъ
було записаныхъ яко дѣв-
чата, а при численныхъ и-
менахъ находила ся допи-
ска: „померъ“, хотяй дѣ-
тний особы живутъ до нынѣ.
Дальше жидѣвскій хлопцѣ,
шо мали 15 до 17 рокѣвъ
жита, доставали метрики,
въ котрыхъ дата уродинъ
була посунена такъ далеко
въ задъ, шо тѣ хлопцѣ зго-
лошували ся якъ особы у
вѣцѣ понадъ 20 рокѣвъ,
наслѣдкомъ чого поборова
комісія увольняла ихъ яко

занадто слабыхъ до вой-
сковои службы. Слѣдство
выкрыло, шо въ той спо-
сѣбѣ водъ кѣльканайца-
тѣохъ лѣтъ увольнило ся
водъ войсковои службы о-
коло 10.000 особѣ. Деякі
часописи доносятъ, шо въ
тыхъ сторонахъ зобрано
около 30.000 К, щобы Ор-
ля перекупити, а коли се
не удало ся, пробованого
навѣтъ отроити. Власть за-
рядили проти ведучихъ ме-
трики дисциплинарне слѣд-
ство, а тѣ, шо увольнили
си водъ войска, мають за-
кару водбути пятилѣтню
войскоку службу.

— Въ Сосновци (въ Кон-
гресѣвцѣ) покликано всѣ
жѣнки тутешныхъ резерви-
стѣвъ, высланныхъ до Ман-
джуриі, до громадского у-
ряду, де ихъ повѣдомлено,
шо цѣлый полкъ, въ ко-
трѣмъ були ихъ чоловічки,
Япанцѣ выбили майже до
ноги, наслѣдкомъ чого вони
яко вдовы не достають
уже дальшой подмоги (2 до
3 рублѣ мѣсячно), яку пра-
вительство выплачуе всѣмъ
жѣнкамъ резервистѣвъ.

— **РОСИЙСКИЙ** козаки до-
стануть добру роботу въ
тутешныхъ циркахъ. Голо-
ситись до редакціи Свободы.

Жертвуйте на Р. Бурсу.

ПРОДАЮ

Книжки молятовнй и свѣт-
скій: рускй, польскй, сло-
венскй и мадарскй. Пи-
шѣтъ по цѣнникъ.

Шифарты до краю и зъ
краю на всѣ корабельнй
ліній.

Посилаю грошѣ до кра-
ю по найтаншѣй цѣнѣ.

13-21 Адресувати:
Stephen Kalakuka,
123 Sussex St.
Jersey City, N. J.

Великій Баль

устроюе руске Товариство „Зоръ“
на дохѣдъ руского работничого фон-
ду въ суботу дня 6 мая 1905 въ
Progress Assembly Rooms
28—30. Ave. A. въ Нью-Йорку.
На той баль запраше ся всѣхъ
Русинѣвъ и Русинѣвъ безъ вагляду
на партіи. Початокъ о 7. год.
вечеръ. Вступъ водъ особы 25 цнт.
Музыка знаменита подъ проводомъ
Комъ и братѣвъ. За добру забаву
ручати ся.

За Комітетъ Бальовый
К 53 М. Тарнавскій.

ДАРОМЪ ДОСТАНЕТЕ!
Нову докторску книжку вѣстачу въ со-
бѣ цѣнай информации и рады для мушнѣй
жѣнокъ и дѣтей, сли пошлете свое имя на
адресъ:
O. P. Box 268, Madison Sq., New York

Улопка філософія.

Вы гадали може, що чоловік, про котрого філософічний мудрованя я вам розкажу, якась учена людина, що велається своїми філософічними теоріями? Нї! Се собі прости, неписьменний, але чесний робітник з малюною осадю Модтавн. Походив він з якогось глухого кута шарської столиці на Угорщині а, як майже всі тамешні Русини, говорить ломаною словаччиною, примішаною подекуди перекрученими англійськими словами. В Америці вже сьмь років, кличуть его по имени Дюро. За цілий час свого побуту в томь краю Дюро не виїздив з Модтавн ніколи. Бо и по що? В Модтавн, хоч нема великанських забав, та за те е все, що потрібне до покриття грішного тїла, до заспокоєня голоду и спраги. На що викидати даром грошї и їздити по других мїсцевостях, коли „виска“ всюди майже однакова и всюди треба за неї заплатити? Та свїтъ не стоить на мїсци, змїняє ся, а з ним и люде. Дюро чейже не улїплений з иншого тїста як другї и вонь змїнив свою гадку про те, чи оплатити ся хоч раз виїхати з Модтавн до другого більшого мїста и тамь подивити ся на высоченї дома та рїй рїжнородных люде. А се стало ся сего року. Вонь враз з своимь кумомь сївъ на електричний трамвай, заплатив за себе и за кума по десять центовь, перекрестив ся и поїхав до Пітсбурга. Я стрїтив его тамь в канцелярії одного священника, як вонь, сидячи поважно на крїсї так став розказувати:

— Их мїлосць анї не знаю, начь я кунїмь пришоль? Бай гашь, та то не е бардз шумне з моеї странкі, же сомь буль такі бітанї и аж за сїдземь рокохь пришолсомь ку нїмь. Я имь принесоль едноталярка на свату омшу и хцелїмь ше висповідать. Их мїлосць, нехь ше не рача погнаваць, же такь кунїмь гуторїмь, бо я спростї члєвек, у школахь сомь ше не учїль. Я, знаю, робїль сомь за сїдземь рокохь на Модтавн, нїкому сомь планнего нїч не уробїль, лемь то, же дакеді вїплсомь за вельо і цовадїлше з жєновь а дзєцїмї. Рача знаць якь то обїчайне бїва — в доме вшлїякь ше прїонанджі. Вшїцко булоби шумне лемь ме дакеді днука то не добре було, же сомь забуль зе вшїцкїмь на нашу свату цїрковь. Знаю, нехь ше не рача погнаваць, препїтуемь ихь попвєцєну главу, не буль сомь за сїдземь рокохь у сватей сповєдї. Моя жена вше мї гуторї: Дюро, та тебе бї пошукаць даякего попа, нехь бї цї даль сповєдзь, бо якь вїдїмь то тї у тїй Америкє зейдзєшь на кальвіна. — Та гдє го будземь шукаць того попа, гуторїмь я до жєны — та чї то я дакего забїль або дакему чьо украдноль, жебї маль ледець за попомь? — И знаю, нїч, такь ше одвлекало, ажь тєго мєшпаца по „пейдзє“ дакушчїкь сомь вїпїль, прїшоль до дому и легноль до посєдлї. И чьо онї на то поведзє ихь мїлосць, же вь ноцї показаль ше мї черть, показїваль язїкь и пїсаль на облакохь мое грїхи. Ужь сомь тїй ноцї не спаль нїч, лемь емь ше модлїль а рано доразь сомь побєгноль до свєго кмотра и гуторїмь му: — Кмотрїчку муй любї! Чї е ту даякї фрась у Модтавн, жебї ме висповідаль?

А кмотерь гуторї: — Вшакь не знамь, кмотре Дюро, малбї даякї буць; гдзєнї мї люде гуторїлї, же ту ма буць пупь з брадовь.

— Зь брадовь чї безь бради — гуторїмь я до кмотра — фрась мї до тєго, абї буль пупь и забраль мї мое грїхи.

Поплїь мы зь кмотромь до тєго попа. Я побозкаль му его руку, похвалїль Крїста Пана и гуторїмь:

— Их мїлосць, чї якь ихь тамь меную у ихь краю, даю мї онї сповєдзь? А пупь покукне на мене и на кмотра и пїта: — А якєй тї вери?

— Препїтуемь ихь понїженє — отповєдамь — я не знамь якєй я вери. Я знамь тєго доїсте, же верїмь вь Бога Отца, Сїна ай Духа сватєго а такь, жебї поведзєць якєй я вери, то тєго не можємь на вїрозумь поведзєць, бо я члєвекь робутни.

А пупь на то: — Ти певне грекокатолїкь? А я ше ажь урадоваль: — Гей ихь мїлосць, гей! Тєразь прїпїло мї до мїшлєнкї — я сомь греко-католїцкєго набожєнства, бо такь сомь чуль якь гуторїлї во старємь ешїкь крає. А тєдї пупь одвращї ше одємне и гуторї: — Я цї дамь сповєць лемь тї предь тїмь наплїю на рїмєкєго папєжа.

Якь сомь то почуль, взяль сомь калапь до рукохь, одступїль ше до дзвєрєй и гуторїмь до попа:

— Знаю, пань превєлєбнї, чї якь ихь тамь меную, я сомь ту вь Модтавн ужь сїдземь рокохь и цомь заробїль то сомь промарнїль, то не знамь чи будземь маць тєльо ценєзї, абї купїць шифкарту и поєхаць до Рїму наплїюць на рїмєкєго папєжа. А до тєго Александровїча до Петєрбурка такє не поєдземь, бо і тамь далєко — зрєштовь онь самь ма велькє троблє вь Манджурї, а лєпше уробїмь якь вїкушїмь тїкеть за дзєшєць центохь и поєдземь до Пітсбурга.

Пїянство

вь околицї твердого угля вь Пенсилвенїи.

Велика частина руского народа вь Америцї замешкує околицю твердого угля вь Пенсилвенїи и, природно, вѡддаєсь тымь самымь порокамь, що другї люде находчї ся вь тыхь самыхь обставинахь. Найбѡршимь порокомь, вѡдє якого тернїть околиця твердого угля, є пїянство, тожь може не вѡдє рїчи буде довѡдѡтїсь о скѡлько оно тамь розширєше и якї его жертвы.

Розширєнѡсть и взрѡсть пїянства показує найлїпше число лїценсѡв (судовыхь паєрѡв), дозволяючихь прѡдажу опїянючихь трукѡв. Отже за короткїй чась, бо вѡдє 23—13 лѡтъ, вь повѡтахь Лакѡвана, Лузорн и Скулкїль, число лїценсѡв зрѡстало постѡйно и то далєко скорше якь число люднѡсти заєлюючої сїй повѡтї. Вь повѡтї Лакѡвана, примѡромь, выдано 1880 року 224 лїценсѡв, одєнь лїценсѡв припадав тодї на 398 дупь населєня, але вь 1903 роцї выдано вжє 716 лїценсѡв такь, що одєнь лїценсѡв припадав на 276 осѡбь. Те саме бачимо вь двохь другихь повѡтахь. Вь повѡтї Лузорн 1880 р. був одєнь лїценсѡв на 237 людєй, а вь 1903 одєнь лїценсѡв на 210 людєй; вь повѡтї Скулкїль ще 1890 року припадав одєнь лїценсѡв на 207 людєй а вь 1903 роцї вжє одєнь лїценсѡв на 170 людєй!

Єсли тєперь зважимо, що не всѡ люде годнї и хочуть пїти, ось якь примѡромь дѡтї, або осѡбы, котрї не уживають розпалюючихь трукѡв, та возьмємо пѡд увагу жїнкї, а счѡчємо рахувати самыхь лишь робѡтнхь, дозрѡлыхь мушїн („хлопѡв“, *) то повьшїй числа покажуть ся намь щє страшнїйшїмї, бо вїдє що 1903 року вь повѡтї Лакѡвана припадав одєнь салѡн на 92 „хлопѡв“, вь Лузорн одєнь на 70, а вь Скулкїль одєнь на 57! Але и сєй рахунокь ще недокладнїй, бо туть брали мы пѡд увагу усѡхь людєй вь повѡтї вь загалї, се є не лишь самыхь майнерѡв, але и фармерѡв, ремїснїкѡв, купцѡв, адвокатѡв, попѡв и т. д. — а статистика показує намь, що вь мїстахь чисто майнерскихь рїчи стоять ще лихше.

И такь вь 1903 роцї припадало людєй на одєнь салѡн:

Блеклї	583	Олифанть	126
Карбондєйль	467	Шенандо	119
Лакѡвана Тавншїп	402	Труп	116
Патсвїль	220	Тєйлорь	114
Джермїн	214	Вїнтонь	110
Гєйзелтонь	203	Дїксѡв Сїтї	110
Карбонд. Тавншїп	187	Майнерсвїль	105
Донморь	180	Олдфордж	102
Нантїкоць	178	Маганѡй Сїтї	98
Плїмавт	170	Музык	94
Єдвардсвїль	156	Фєль Тавншїп	83
Мєйфїлд	153	Вєсть Гєйзелтонь	81
Ашлєнд	151	Фрїлєнд	73
Дюрїєй	150	Мєкаду	69
Арчболд	128		

Якь бачимо, то найбѡрше пѡд зглядомь пїянства стоить повѡть Скулкїль. Вь околицї Гєйзелтѡну припадає одєнь салѡн на 54 „хлопѡв“. Вь Лансфорд (повѡтє Карбон) припадає одєнь салѡн на 275 людєй, за те вь Сѡмїт Гїль и Колдєйль обставїны суть далємо гѡршї. Вь Мт. Кармєль припадає одєнь готєль на 154 людєй. Загаломь беручи вь околицї твердого угля припадає одєнь лїценсѡв на 175 людєй або 58 хлопѡв!

Цїкава є рїчь, що салѡны вь околицї твердого угля переходять дужє скоро вь руки „Гѡнгерїєн“, сєбь то Русїнѡв, Полякѡв, Словакѡв, Лїтвїнѡв, Мадарѡв и другихь чужїнцѡв. Сєй переходь салѡнѡв зь рукь „Англїкѡв“ до рукь „Гѡнгерїєн“ вѡдбуваєсь скорше якь зрѡстє люднѡсти сїхь послѡднїхь. Вь Олифантї, примѡромь, 1880 року анї одєнь „Гѡнгерїєн“ не мавь лїценсѡв, а вь 20 лѡтъ пѡзнїйше Гѡнгерїєнє мав 16 лїценсѡв на 37, значїть майже половїну. Вь Шенандорф вь першѡмь вѡрдѡ, Гѡнгерїєнє мав 47 салѡнѡв на 50, вь Маганѡй Сїтї вь першѡмь вѡрдѡ мав 30 на 36. Вь 1901 роцї, Гѡнгерїєнє вь Шенандорф мав вь своїхь рукахь о 25 салѡнѡв бѡльше якь Америкѡв, Аїрїпцѡв, Нѡмцѡв и Вєлшї разомь. Бѡльшѡсть салѡнѡв є такѡж вь рукахь Гѡнгерїєнє вь Нантїкоць, Єдвардсвїль и мїстахь вь околицї Гєйзелтѡну.

Прїчина, чѡму такь многї нашї люде беруть ся до готєлѡв є та, що готєль не потрібує великого капїталу, нї знаня, а є взглядно поплатнїйшїй вѡдє якого небудь другого бїзнесу; готєльнїкї зарѡбляють на всѡмь, що продають щєразь тѡлько що ихь рїчь коштує а неразь и бѡльше. „Пїятїка“, сє майже одїнока рїчь, на якѡй можна доробїтїсь гропа мѡжь нашїмї людьмї.

Розумѡє ся, що не є и безь того, щѡбы дєхто готєльнїкє не натягнув, бо прѡдажа не вѡдбуваєсь вся

*) Рахуємо, що третю часть люднѡсти становлять дорѡслї, працюючї мушїнї.

за готовї грошї, и лучають ся такї люде, що коли надѡжїть вжє досїть у одного готєльнїкє, тодї вїде до другого и такь далєше.

Нашї люде (туть розумѡємо всѡхь Гѡнгерїєнє) пїють бѡльше якь Англїкї, але и платять лїпше. Коли Англїкь пропиває мѡєчно 2 до 3 доларї, то „нашї“ пропиває вѡдє 4 до 5 д.л., хочь лучають ся вь такї, що пропивають вѡдє \$10 до \$15 на мѡєцє. Найбѡльше пїють Полякї.

Вь 1904 роцї було вь повѡтахь Лакѡвана, Лузорн и Скулкїль 2974 лїценсѡв. Вь цїлѡй околицї твердого угля вь Пенсилвенїи є понад 3000 лїценсѡв. Єсли возьмємо, що перєсѡчно кожнїй зь тїхь, що має лїценсѡ торгує 300 доларѡв на мѡєцє, то вїдє що на рѡкь тї 3000 „лїценсѡвїчѡв“ вторгують за пїятїку 10 мїлїонѡв и 800 тїсячь доларѡв. Єслибь третю часть зь тїхь грошєй пропїли адвокѡты, докторы, бїзнесменє, попы, полїтїкєры и т. д., то и такь на майнерѡв припала бь вєлїчєзна сума, бѡ понад 7 мїлїонѡв доларѡв рѡчно, або \$48.00 рѡчно на кожного, що працює вь майнахь! Зь сєго виходїлобь далєше, що на мѡєцє пропивають майнеры перєсѡчно по 4 долары, або осьму часть свої перєсѡчно мѡєчної заплаты!

Страшнї цїфры, але на жаль правдївї, бо основанї на старанѡ зѡбраныхь даныхь. Та страшнї онї перєдовєсїмь не вєлїкою сїлюю пропїтого гроша а страшнї тою нуждою фїзїчною, умїсловою и моральною, яка всєгда волочєсь за пїянствомь.

Щѡ буде далєше, єсли справы не полїпшають ся, а будуть зь року на рѡкь погѡршѡтїсь, якь сє було досї? Яка будучнѡсть ждє усѡхь людєй, що живуть вь такихь обставинахь, а особлїво Русїнѡв? Яка будучнѡсть ждє ихь дѡтї, будучє поколѡнє?

Чи нема жадного способу, щѡбы бѡдаї вчѡсти и постєпенно злагодїти наслѡдкї сєго пїянства?

Сє питаня не малѡважнї, сє питаня пекучї, бѡж чєйже хїба лишь тѡй, що не хоче, не бачить, що салѡны вь околицї твердого угля мають бѡльшїй вплївь на людєй якь якї небудь цїрквї, мїсїи, читальнї, клубы, бїблїотєкї, театры, а навїть шкѡлы. Пора надь тымь застанѡвїтїсь и почати вь тѡмь напрѡмѡ сїстєматїчну роботу, але не при помѡчи драконьскихь правь супрѡтї готєльнїкѡв, бо онї не прїноять, якь бачимо зь практикї, жадной корыстї, а при спѡмѡчи освѡдомлюваня и просвѡчуваня людєй.

Правѡ хочьбы найострїйшї не помѡжуть нїчѡго якь довго люде счѡчуть пїти, коли прѡтївно, єсли люде не счѡчуть добровѡльно пїти, тогды пїянство зменчїть ся навїть безь жадныхь репрєсївнхь законѡв.

Пїснѡ Канадїйска.

Ой їхав я до Канади, говорили люде,
Щѡ в Канадї ще є правда, то там лїпше буде.
Ой прїїхав до Канади всюда роздївляю,
Ой так і тут нема правди як у старїм краю.
По всїм свїтї нема правди, най то кожнїй знає,
Щѡ як в краю так в Канадї неправа бує.
Нема правди у Канадї, певно що ї не буде,
Як не будуть жїти в згодї усї рускї люде.
Як не будуть жїти в згодї, собї помагати,
Тай буде ся чужїй народ я з нас висѡмївати.
Ой черєз то рускї люде мусять бїдувати,
Бо не хотять жїти в згодї, купи ся тримати.
Пробудїть ся вї Русїнї тай не засїпайте,
Ой учїть ся, просвїщайтєсь, купи ся тримайте.
Богато є тай тут людїй, що внї Русїнами,
Та кобї їх пїдносити аж пїд небєсами.
Бо хто любать жїти в згодї, вїрно, чєсно жїти,
Тѡй не буде по всїм свїтї нїколи бїдїти.
А хто любить межи людїй незгѡду сїяти,
Тѡй не буде нї від кого пошанївку мати.
Богато є тут Русїнїв, що так постувають,
Рїдної мѡвї сє вєтїдають, чужу перєймають.
Бо однї сє тут спѡльщїли, другї змосковщїли,
А третї сє занглїйщїли, рїдне понїжїли.
Як прїїшов вїн до Канади та сї роздївляє,
Та якѡ бї то мѡвї вхѡпїти сє має.
Говорїли тай за людї як внї постувають,
Тєлѡр треба опѡвїстї як тут пробувають.
Ой на вєснї снїг сє топїть, вїтер повїває,
А чѡловїк що потрібно до торбї збїрає.
Ой як торбу наладує, тай стане думати,
Ой цїж бо вїн здоров вєрне до своєї хатї.
Ой даї Боже, здоровє вам, ти жїнкѡ, тай дїтї,
Кобї Господь нам допомїг в здоровлю сє взрїтї.
Ой вїн пїде я в дорогу, работї шукає,
Жїнка ходїть так як почта та брєхнї складає.
Ой чѡловїк тяжко робїть, за ню думку має,
А вна собї тай на фармах нїчо не гадає.
Ой вїн тяжко там заробїть, єї посїлає,
А вна собї тай на фармах гѡйнїй баль єправляє.
Ой в Канадї снїг, лєдї до сонцї сїяють,
А змїи лїп сїм мїсѡцїв в Канадї тримаять.
Ой як вїдє мїсѡцїв сїм тай тогды загрїє,

ДОПИСИ.

Зь McKeesport, Pa.

День 11-го Марта с. р. був для нас Русинів McKeesport-ских дуже памятным. світлым празником, котрого память на довгі часи вряла ся вь сердца наші.

Се день вь котромь відбув ся першій декл. вокал. амат. вечерок у нас. То день нової доби нашого життя, та пролому до лучшої будучности. Бо дійсно та горстка Русинів тутешних, завдяки своїй витривалости розвиває ся, та иде вперед, прямуючи до поступу, и показує загалом, що она живе, розвиває ся, а доказом сего, сей визше згаданий вечерок, про котрий вам п. читателю дещо напишу. Однак, передтым уважаю за konieczне пояснити п. читателям, що вечерок сей уладано ся спільними силами при помочи добрих наших сусідів зь Пітсбурга (Савт Саїд у) кружка молодіжи подь проводом и директурою п. учителя зь Пітсбурга Изидора Костюка.

Зараз при самомь вступі до галі, првемне вражєне зробила на мене краса декорация, великій порядок, догляд вь запроваджуваню гостей на их мѣсця, спокій та тишина.

Слово вступне выголосив п. А. Гальчак. Вь горячій своїй промові розбудив духа народного, збудив замиловане и охоту до труду и праці духової, до любви и згоды та едности поміж Русинами. Дальше пояснив цѣль и користь вечерков вь загалі, а вь конці пояснив поодинокі часті тогож вечерка, котрі мали слѣдувати. Єго гарна промова з'єднала ему симпатію публики.

Найголовніша частина сего вечерка, комедійка одноактова п. з. „Запоморочена“, водеграна: п. М. Попілемь, М. Завойсковь, М. Эдзбою, К. Бандоровскою, В. Проксипкомь, Ив. Котовичомь и М. Костилакою, выпала надсподівано добре, о чомь могло посвѣдчити велике зацѣкавлене та доволене публики. Що до аматорів, то тіи водеграли свои роли усѣ дуже добре.

По томь слѣдувала дѣточа комедія „Дивне письмо“, знаменито водеграна зь великимь чутемь п. М. Турковскимь, П. Карасевичемь, и 7-лѣтною дѣвчанкою Т. Криницкою.

Зборна деклямація п. з. „Старй янщѣ“, була водеграна такь оригінально та удачно, що ажь любобуло дивити ся. Розвсєлена публка ледво вконець втихомприлася зь оплесками.

Помѣж перервами выше згаданих комедій слѣдували прехороші деклямація, заровно молодіжи старшої якь и молодшої. Усѣ комедии и деклямація були переплѣтані спільномь нотнымь, хору му-

жеского, мѣшаного и дѣтского піколяриковь Пітсбурскихь, подь директурою п. учат. И. Костюка. Мѣпѣснѣ разомь взявши лєрехорошо водсѣвані, чародійно на нась дѣляли.

Честь и слава вам п. учителю за ваші труды, и щастя Боже вам вь распочатомь дѣлѣ. Честь и слава тобѣ руска молодіже, котра ся горнець допраці народної, котра розбуджує духа руского. Ке спийнай ся вже славна молодіже вь разь предпринятомь дѣлѣ, ступай дальше смѣлымь крокомь вперед, та розбуджуй ти чужий масы заспаного народу нашого до нового життя духового, до любви своєї „Роднѣ“, щоби наш народь прийшов до самосвѣдомости, що вонь є Русиномь, та стремѣв до одной меты.

Горячимь моимь бажанемь бы було, щоби проча руска молодіж пошла слѣдомь такихь людей.

На послѣдку выстуив на сцену вєч. о. Стефанович зь короткою але загрѣваючою промовою до зобраних, вь котрій зложив подяку публици за такь численну участь, заохотив до праці та едности.

Вь конці повѣдомив нас о присутности вєч. о. Ст. Макарь, та заявив, що вєч. о. Макарь на горячій нашій просьбы повернув ся и полишає ся у нась яко душпастьер. По сѣмь о. Макарь привтав присутныхь гостей горячою промовою, вь котрій помѣж иншимь высказав и се, що чужє ся гордымь бути и працювати для такихь, котрі подь ударами горя не лише шо не гнуть ся и не упадають на дусѣ, але ще гартують ся и яко такь зь подвійною силою зь бодрымь духомь идуть дальше вперед, до своєї меты. Довгий чась гомонѣла буря одлесков вь гали по сконченю промовь обохь отцѣв, а гостѣ почали поволы ся розходити ся домовь.

Хочу ще цару словами водезвати ся при той нагодѣ до моихь спів-парохіянъ Mc.Keesport-скихь.

Гей любі братя! Не гаймо часу марно, горимь ся усѣ разомь до нашої церковѣ. Не будьмо такь малодушными, та не тратьмо безхосенно недѣль и святѣ. Спѣшѣмь усѣ разомь тамь, где найдемо осолоду, и покрѣплене для душь нашої.

А вы родичѣ, котрі маєте дѣти тутки, не дайте имь загинути, вынародовити ся, але спѣшѣть ся зь ними до запису, до школы парохіяльної, до мѣсєвого дяко-учителя п. Ю. Ялєчка. Такь само не забувайте и про свою організацію св. П. Крестителя ч. 48., та громадно вступайте до неї. Бо се велика ганьба мати свое, а до чужого належати. А се могу водеести до вась Русины зь Вилмердинку, може ся хотяй теперь опам'ятаєте. Не завадите згадати ще та повѣдомити тыхь, котрі бѣ мали охоту учти

ся языка американьского, що заводить ся школа наужи тогож языка, тому тіи котрі мають охоту нехай не гаять ся зь записомь.

Ще разь взываю вась мои братя любі до гуртованя ся разомь, організації и до праці та труду народного, а мой поклик до вась, най марно не промне.

Гость и парохіянцѣ.

З Журова, Галичина.

У нас в Журові заложилсьмо касу позичок и ошадностей системи Райфайзена. Від 5-го Мая 1904 р. до нинѣшного дня зложили наші люде 2000 кор. на ошадність а позичили з каси 11000 корон. Заряд і рада надзираюча складає ся з 16 людей. Товариство (каса) єсть судово зареєстроване а его розвій єсть певний. Зароблений гріш присилаєте до журівської шпаркаси на процент, а коли повернете до Журова і загадаєте від каси, щоби вамь ваші гроші звернула, звернемо з процентом. Хто би не вернув до Журова а загадав, аби гроші зложєні в наші касі вернути ему до Америки, вернемо. Аджє з Беньковець, шо суть тепер в Америці прислали до своєї каси в Бенківцях 40 тисяч кор. на ошадність, а наша каса так само як Беньковецка переховає вашу працю і зверне вам на жаданє з процентом. Не бійте ся і щадіть гроші в наші касі. На доказ, шо наша каса єсть безпечна запитайте ся Виділу краевого у Львові, котрий дав нам 8000 кор. на ошадність. Хто так зробить виграє, хто буде ся боятн гроші до нашої каси зложити, буде шалувати.

Василь Баранович прислав на книжочку до нашої каси 80 кор. запитайте ся его жінки.

Лучіть ся з нами а не пожалуйте того ніколи, та будете нас за нашу раду благословити.

о. Омелян Пристап, директор. Юсиф Озарков, касієр.

Вєячина.

ДОХОДЫ ЗЬ ТВЕРДОГО УГЛЯ.

Що ковалні твердого угля приносять величезній зыски о томь не може бути найменшого сумнѣву. Рѣчне справозданє компанії Delaware, Lackawanna & Western (котра має такожь свою желѣзницю мѣж Нью-Йоркомь а Бофало) показує, шо третина чистого зыску сеї компанії походить зь твердого угля. Такь само має ся рѣчь зь компанією Delaware & Hudson, або якь єв звать в скороченю „Ді ендѣ Ейчъ“. Вь 1903 заробила ся компанія всего 30 и повѣ міліона долларовь а доходъ зь самого угля выносилъ понадь 20 міліонив. Подѣбно має ся рѣчь и зь другими компаніями або и приватными особами, шо мають угльові майны. Вь такомь маломь мѣстѣ якь

Скрантонѣ, Па. примѣромь, є кольканидцять міліонеровь а всѣ они доробились маєткю на угль. А однакь помимо сего скляко разовь майнеры ждають хочьбы навіть невеликого подвєсеня платні, то компаністы опирають ся сему та кричать, шо если бѣ дали подвыщку, то мусѣли б збанкрутовати...

ДѣТОЧА АСЕКУРАЦІЯ У ФРАНЦІИ.

Французы учать свои дѣти ошадности. Вь той цѣли заложили товариство Mutnalite, до котрого може належати дитина вѣдѣ 3 рокѣв житя, если платитъ до касы товариства 2 центы на тыждень. За те дитина достає 10 центѣв денно запомоги, коли захорѣє, а коли доростє певного вѣку достає пенсію. Если вѣсѣмнадцять лѣтний хлопец платитъ до касы 34 центы на мѣсяць, то коли доживє 60 лѣтѣ, достає рѣчну пенсію вь сумѣ 72 долары.

ЛѢСЫ ВЪ ЕВРОПѢ.

На сто акровь землѣ вь Финляндіи є 51 акровь лѣса, вь Швеціи 49, вь Росіи 40, вь Австріи 32, вь Угорщинѣ 27, вь Нѣмеччинѣ 26, вь Турціи 23, вь Швайцаріи 21, вь Болгаріи 20 акровь лѣса. Англія має найменше лѣса зѣ всѣхь европейскихь державь, бо лишь 3 и повѣ акра на 100 акровь землѣ.

ВѢРОИСПОВѢДНІИ ШКОЛЫ.

Вь Канадѣ иде теперь боротьба вѣроисповѣднй школы. Католики (мѣж ними и премієр министровь) та деякі протестанты жадають, шо бы вь пѣвнѣчно-заходній Канадѣ були вѣроисповѣднй школы удерживані на кошты краю, инші люде жадають, шо бы школы були не вѣроисповѣднй, але публичнй такь якь се є вь Сполученихь Державахь.

ШКОЛЫ ДЛЯ ЖѢНОКЪ.

Помѣж ємигрантами дѣвчата выходять замужь дуже скоро, а то зь причини великой чисельной переваги мушцив надь жѣнками. Выпадки де замужна жѣнка не має навіть 14 лѣтѣ є дуже часті, озобливо мѣж Италійцями. Шо бы хочь якь такь полѣшити положене такихь молодыхь женѣ и дати имь спроможность сповнати ихь непосильній обовязки. Рада Школьна мѣста Чикаго, постановила завести прямую науку для такихь женѣ. Наука будє водбуватись зовсѣмь окремо вѣдѣ науки дѣвчатѣ и хлопцѣв школьного вѣку, а вь плянѣ єв будуть входить кромѣ другихь рѣчей такожь домашне хазяйство и т. п.

Збирайте гроші НА РУСКУ БУРСУ

вь Йонкерсѣ, Н. Й. и водеплайте до: Rev. Paul Tymkivich, 69 Linden St., Yonkers, NY Чеки и моніордєры выписуйте на имя касієра: John Glowa, treas. R. N. 11

Ой тогда то трава всюда красно зеленіе, В нас у цвѣтню по садочках файно зеленіе, А в Канадѣ куда глянеш всюда ся біліе. Тут і пташки не так красно як в краю сѣпвають, Лиш комарі піле літо як гаде кусають. Ой як комарі заграють то чоловік скаче, А як ему вже доїде то часом заплаче. Прихав я до Канади, милі братя моі, Тай від тогда я не бачу веселости своі. Бо шо робю ци де стану все думку думаю. Як то було веселенько давно в нашім краю. Ой краю наш ріднесенький, ой краю наш краю, Ой на тебе я з Канади нипком поглядаю. Бо годину тут сѣпваєш, годину сумуєш, Ой нігде ту церковного дзвона не зачуєш. Я годину ту сумую а годину плачу, Бо вже свое рідне село нігди не зобачу. Ой краю наш ріднесенький, чож ти так змінив ся, Же хто прийде все говорить, шо там набідив ся. Ой закуй ми зазулєчко, закуй ми сивенька, Ой деж ти ми тай закуєш на другє літєнько. Ой закуй ми зазулєчко, у зеленім гаю, Най ми буде ся здавати, же то в старім краю. Ой закуй же зазулєчко в зеленій ліщині, Най би мені лекше було жити на чужині. Хоть в Канадѣ кождий газда ліпше пробуває, А всеж такь не край рідний, най то кождий знає. Ой так тут ся господарі файно кождий мають, Лишень ходять піле літо зарібку шукають. Єго жінка в старім краю завше журу має, А він ходить по Канадѣ работи питає. Ой в Канадѣ кождий себе паном називає, Скоро трохи снѣжок з землі, торби ся чіпає. Ой ходит він по Канадѣ тою дорогою, Тай не одєн гірко ходит в оці зі сльозю. Ой ходит він по Канадѣ, приставку не має, Тих гараздів у Канадѣ подостатком має. Ой котрий тут прийде з краю кождий фарму має, Колиж бо він з тої фарми мало шо вживає. Ой тому то з тої фарми мало шо вживає, Шо посє хоть виростє, то всьо позмерзає. Хоть тут не є чистє поле, але тіи лози, Ой за всьо би добре було, коби не морози.

Василь Улач, з села Ілинці, пов. Саятин, Галичина, до Канади прихав 1902 року, 10 Мая.

Збирайте жертвы на Рускій Нар. Фондѣ вь Америкѣ.

ЧИТАЙТЕ!

Вже выйшла нова книжочка „Слова“ п. з.: „Хто зь чого живе“ и „Земля рече“. Просѣтне издавнштво „Слова“ выдає одну цѣкаву книжочку кождого мѣсяця. Передплата на „Слова“ выносивть на рѣкѣ \$1.50. Безь грошей книжочокь „Слова не высилаєсь нѣкому. Досє выйшло 11 книжочокь. Хто хоче записати собѣ „Слова“, нехай выпише на понисшій картцѣ шо треба, вытне єв и зашле на адресу: „SLOVO“ Box 353, Scranton, Pa.

Я замешкалий (подати доказанный адресь) чело. улиця посилаю \$1.50 на просѣтнй книжочкы „Слова“. Прому менѣ ихь послати водь..... числа.

Читаєте, шо каже Дрѣ Ландєсъ:

Я маю найбільшу практику вь Сполученихь Державахь, Канадѣ, Мексико и Полудневої Америкѣ. Черезь 20 лѣтѣ я лѣчив. Але сли можешь бути вылеченій, я тебе вылѣчу. Лѣчу лишь мушцив. Шо небудѣ тобѣ долатєє Але и вылѣчую ихь. скажи або напиши менѣ. Вылѣчу кождий вышадокь до якого ся возьму. Хоробы лѣхура и почокь. Если є не до вылѣченя не беру ся до него. Утрата крови и шкѣры. Утрата памяти. Утрата мужеской силы. Сли не можешь бути вылеченій, снажу тобѣ вѣдѣ чєрво. Лѣчу безь болю, не вдертверто. Шо року лѣчу тысячѣ людей. Роблю сотки операцій шо мѣсяця. Вылѣчу тя дома, сли не можешь прийти до мене. Памятай: Порада особиста або листовна даромь. Сли єси хорый зайди або напиши до DR. LEONARD LANDES, 140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„СВОБОДА“

(LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

часопись для русского народа в
Америці и органъ „Р. Н. Союза“,
выходить по вторникам в Четверг
и коштує:

Въ Америкѣ на 12 мѣсяцѣвъ... \$2 00
До старого края на 12 мѣсяцѣвъ \$2 00
Въ Америкѣ на 6 мѣсяцѣвъ... \$1 00

Галичане можуть замовити „Свободу“
черезъ Книгарню Шевченка ул. Чарнецького
26, Львівъ.

Оплачувати газету треба все-
гда зъ горы.

Гроші треба посилати въ реєстрованій
листі, або черезъ експресовий, або
чекотвий money order (моні ордеръ). Мо-
жетъ order, то є карточку, котру доставить
вдѣл почтара або агента на експресовій
офісѣ, пошлатъ намъ, бо безъ того ми не
можемо грошей достати.

Адресъ:
„СВОБОДА“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щоби его адресъ змі-
нити мусить подати намъ, кромъ
нового, такожъ свій старий адресъ.

Найтемніший кут в Европі.

(Европейська публіцистика про
українсько-руське питання.)

Земля заселена Русинами-Українцями, від Карпат по Кубань, се найтемніший кут в Европі — се країна про якої економічні, культурні і етнографічні відносини цивілізованій свѣт не мав досі майже поняття. Вправді не бракло у нас людей, що подавали від часу до часу звістки про наш край в западну Европу. З особливою енергією взяв ся за се діло Роман Сембратович. Всіми статями, які Сембратович помістив в західно-європейських журналах і газетах про русько-українські справи можна би заповнити кілька здорових томів. Особливо годять ся тут згадати поважні, оперті на студіях та історичних жерелах розвідки оголошені в р. 1898—1901, як ось: „Про унію Хмельницького“; „Про свободолюбні змагання на Україні“; „Про закріпощене України“; „Проскрипція українського слова почавши від указу Петра Великого 1620 аж до указу Александра II, 1876“; „Про літературне відроджене на Україні“; „Про польську господарку в Галичині“; „Про галицьке шкільництво“; „Історія польско-руських відносин“ і т. д. Він вправді зацікавив трохи заграничну журналістику нашими справами, а деякі статі звернули на себе загальну увагу — але все те мало виш хвилеве значіне. Най-

лучшим сего доказом ся обставина, що за спеціальні дописи про українські справи, не получав він ніякого гонорара, а редакції містили ему ті дописи з огляду на вніші его статі більше загальної натури. Се знамените мірало, бо редакція кожної більшої часописи платить радо за статю, котра представляє для її читачів інтерес. Сембратович хотів відтак видати в вімецькій перекладі деякі твори Костомарова — Антоновича. В р. 1900 писав ему начальний редактор „Frankfurter Zeitung“ Д-р Штернось що: „Я подивляю ідеалізм, Вашу безкорисну працю, але сумніваю ся чи Ваші змагання вінчають ся успіхом. Хоч би Ви видали 100 строго наукових томів з поля історії і етнографії Вашого народу, хоч би написали 1000 статей по чужих часописях, то все таки не зацікавите європейської журналістики до сеї степеня, щоби вона сама заговорила про вашу справу. Наукові томи гнитимуть в книгарнях і прочитає їх ледви 2—3 учених, статі підуть в забуте, а остаточно ніхто не буде знати, хто властиво бажає піддвиження Вашої народної справи: Ви самі лише, чи також Ваш народ? Але з’організуйте Вашу пропаганду, сотворить трибуну, з котрої свобідно могли би заговорити представителі Вашого народа, — засновайте от хочби невеличкий тижневик на однім з європейських язиків; тижневик, в котрім би містились політичні, історичні, літературні розвідки та переклади лучших Ваших белетристів, словом журнал, що був би зеркалом політичного і культурного життя і раз в раз пригадував свѣтові на Ваш забутий народ — а побачите, що се найвідповідніша дорога до осягнення ціли. Розуміє ся, що орган такий не повинен бути одноднівкою, бо якби мав за рік два упасти, то ліпше справи не зачинати...!“

От Сембратович взяв ся до видаваня тижневика „X-Strahlen“. Маючи незлі доходи яко корреспондент заграничних часописів гадав він, що до такого видавництва не треба буде більше доплачувати, як сто кількадесят гульденів місячно і от буде орган. Але се видавництво вимагало значно більших видатків, відтягнуло видавця від інших занять, та довело его до матеріальної руїни. Показало ся, що се був лише незручний експеримент і що такої гадки не можна перевести в діло без помочи цілої суспільности. Але все таки ся, хоч для видавця неприємна, проба підготувала терен до дальшої роботи. Редактор д-р Е. Левіцький отворив в „Ділі“ дискусію на тему: чи треба нам органу на європейській мові? Всі що забирали слово в сій справі висказали ся за потребу такого журналу. Остаточно зібрав ся

у Відні в перших днях цвітня 1903 кружок людей (присутні були послы: д-р А. Кос, д-р Е. Олесницький, Ю. Романчук, В. Яворський та публіцисти д-р Е. Левіцький і Р. Сембратович) і одногласно рішив оснувати двотижневик Ruthenische Revue.

Оттак повстав наш орган, котрого редакція опертна на плечах одного чоловіка і не знайшла майже ніякої підмоги серед наших письменників. А мимо сего удало ся за короткий час видавництво так поставити, що оно викликало загальне признане серед чужинців і заняло поважне становище в європейській публіцистиці. Богато видних письменників висказує ся дуже корисно про спосіб редагованя Ruth. Revue, порівнює нашу часопись з иншими подібними видавництвами, як „Frischlaendische Rundschau“, котрі оперувавши далеко більшими средствами, мали більше сил до розпоряди-мості, а се такі через скучний спосіб редагованя не зуміли викликати зацікавлення, помимо сего, що розсилано і розсилає ся їх по кілька тисяч примірників даром. Звісний шведський публіцист, парламентарний посол д-р А. Гедін пише в одній із своїх послѣдних статей, що „Ruth. Revue“ з уміlostію і з правдивим публіцистичним талантом групує матеріял, через подаване перекладів видніших українських письменників познакомяє Европу з українською літературою, поступенно і консеквентно вводить русько-українську справу в сферу прилюдної дискусії, на арену європейської журналістики.

Бувший норвежский міністер, президент комітету Нобля J. Loevland помістив в поважнім журналі „Samtiden“ (Christiania) простору статью про русько-українську справу на основі даних з Ruth. Revue. J. Loevland пише між иншим: „Часопись Ruth. Revue, котру від р. 1903 видають у Відні послы: В. Яворський і д-р А. Кос та літератур Роман Сембратович, подає поясненя і поученя про русько-український народ. Сей журнал — який ми і норвежским читачам поручаємо — зумів розяснити і розповсюдити вісти про українську справу в західній Европі а богато часописей заняло ся сею справою...“

Визначний вімецький публіцист, посол до німецького парламенту Hellmut von Gerlach (член „Freis. Verein.“) пише в „Berliner Zeitung“ ось що: „Велику заслугу около русько-українського народу покляло кількох видних Русинів, що оснували у Відні Ruth. Revue. Двох послів і звісний письменник Роман Сембратович видають сей журнал, що подає нам знаменитий образ духового життя русько-українського народу — а з другого боку погляд на московскі насильства“...

Професор Leroy Beauhieu з Парижа пише в анкеті: „Я читаю Ruth. Revue з тим більшим інтересом, бо знаю що сей журнал, зацікавив українською справою великий народ...“ Fredrik Bajer з Копенгагі пише рівнож в анкеті: „Маю надію, що Ви зумієте європейську публіцистику так приеднати для справедливого діла, що указ з р. 1876 остаточно мусить захитати ся. Ваша Revue на мій погляд так знаменито редагована, що така надія в повні оправдана...“

Згадати годить ся про анкету нашого органу в справі указу з р. 1876, в котрій взяли участь найвидніші європейські свѣтоці, про се, що сею анкету передрукувало досі около 90 європейських газет; що на основі Ruth. Revue написали досі поважні розвідки про нашу народну справу такі люди, як J. Loevland (Christiania); д-р A. Hedin (Stokholm); Pompeyus Gener (Barcelona); Dr. Giuseppe Sergi (Roma); Dr. Brandes, Проф. Fredrikson (Kopenhagen), Н. v. Gerlach; Cajus Moeller і и.; що майже всі інформативні статі з Ruthenische Revue передруковують заграничні часописи; що богато друкованих в Ruth. Revue перекладів наших письменників (як М. Вовчка; Стефаніка; Коцюбинського; Кобилянської; Грінченка і и.) викликало зацікавлене а оден віденьский журналіст прочитавши Грінченкове „Hunger“ сказав, що він наслухавши ся з польської сторони тільки про нездарність русько-українського народу, не підозрівав ніколи, щоби література сего народу мала такі гарні оповіданя.

Правда видавництво наше могло би представляти ся у красній формі, як до тепер. В послѣдних часах дістала редакція від поважних людей з Парижа і з Копенгагі листи, в котрих радять нам видавництво наше розширити, видавати Ruthenische Revue що тижня в 4000 примірників з окремим белетристичним додатком і розсилати більшу часть даром, для пропаганди. Ну, але на се нас не стати! Ми і так василаємо велику часть примірників даром розличним науковим інституціям, універзитетским бібліотекам, товариствам, мужам науки, публіцистам і т. д. Але як раз через те мусимо бороти ся з дефіцитом. Друкарня і порто за границю пожирають і так найбільшу часть наших средств — бо впрочім наша господарка незвичайно ошадна. В серпні 1903 року переняли ми видавництво в свої руки і відобрали адміністрацію від нашого бувшого друкаря Ценкера. Від того часу ведем діло з можливо найбільшою ошадностію. Нашим админістратором єсть Русин, п. В. Кушнір а адміністрація получена з моїм помешчанем (VIII|1 Wickenburggasse 10—1|9 Wien), в наслідок чого льокаль адмі-

ністрації не коштує нас багато. Редакція знаходить ся в помешканю Сембратовича (XVIII|2 Gersthoferstrasse) отже льокаль редакції не коштує нас нічо. Видатки на кожнім полі стараємо ся зредуковати оскільки можна, але мимо сего мусимо бороти ся з дефіцитом.

Гадаю однак, що такий орган лежить в інтересі цілого нашого народу і що ціла суспільність повинна цілими силами таке видавництво підперти — а як се видавництво упаде, буде се виною цілої нашої суспільности. Бо хоч часопись видавана для чужинців, то всеж такі матеріяльно повинні єї піддержати свої. А як би наша справа поступила так далеко, що такий журнал удержували би самі чужинці (своїми передплатами), тоді не треба би нам взагалі ним журити ся, тоді би чужинці самі такий орган видавали!

Ruthenische Revue повинна мати між самими Русинами 1500 передплатників. Передплата така мала (8 кор. річно) що кожний наш інтелігент може на се здобути ся. Наколяби в кожнім повіті знайшов ся оден патріот, що хотів би заняти ся збиранем передплат і заохочував людей до передплати, то справа пішла би знаменито. Невдовзі оголосимо виказ передплатників між австрійскими Русинами на независимих становищах (адвокатів, свѣщеників, лікарів) а переконають ся читачі, що справа могла би стояти лучше, чим стоить.

В кінці ще одно слово до В. П. земляків. Наш журнал оснований для інформованя цивілізованого свѣта про наші народні справи. Містимо радо (і платимо письменникам, що живуть з пера, гонорар — хоч розуміє ся дуже скромний) об’єктивно писані статі, інформативні, культурно-історичного змісту і т. д. Алеж ніяких особистих кадил ані чисто особистої полеміки містити не можемо! В послѣдних часах дістає редакція з Галичини чим раз більше статей виключно полемічного змісту, за котрих непоміщене автори незвичайно гнівають ся. Признаємо, що полеміка нераз дуже потрібна, що вона прочищує атмосферу і т. д. Але звертаємо увагу Вп. дописувателів, що для полеміки надають ся найліпше краєві часописи. Апелюємо проте до їх врозуміlosti і просимо звинити, що не годні вдоволити їх бажань.

Василь Яворський,
посол до ради державної.

Заворушеня въ Росіи.

Варшава 26. Якісь чоловік кинув бомбу на подворе поліційнои стації, въ наслідок чого много полісменів зостало ранених. Заговорщик утік, однак въ короткомъ часѣ зостав зловлений и при-

арештований. Коли въ про той замах розійшла ся по мѣстѣ, поспѣшавъ сейчасъ на мѣсце випадку шефъ варшавской поліції баронъ фонъ Полькенъ, однак по дорожѣ, коли вѣдавъ каритою, кинувъ тѣсь другу бомбу. Баронъ фонъ Полькенъ зостав смертельно ранений. Заговорщик утік. Поліція шукаючи за нимъ, знайшла на одній бочній улицѣ трупа чоловіка; зразу всѣ думали, що то заговорщик зостав ранений и тугъ згинувъ, однак опѣсля переконали ся, що той забитий, се агентъ поліції, котрий хотівъ зловити заговорщика. але поцѣлений револьверовою кулею въ саму грудь, упавъ трупомъ на землю. Лѣкаръ маюць надію удержати барона фонъ Полькенъ при житю.

Петербургъ 26. Зъ Тули доносять тутъ про заворушеня селянскій, котрі прибирають що-разъ ширші розміри и грозніший характеръ. Товна народа напала на поліцая, а коли йому поспѣшили другий на поміч, вивазалась завзята борба, серед котрой оденъ поліцай зостав застрѣлений, а двоохъ тяжко раненихъ. Арештованъ не предпринято ніякихъ.

30 тисячъ робѣтників въ Петербурзі зостало відправленихъ вѣдъ роботи. Робѣтники грозять помстою. Въ одній великій фабрицѣ бавовны понищили робѣтники машини. Робѣтники суть заосмотрені въ оружіє та динаміть, а офіцирамъ, котрі бы поважились вести на нихъ войско, грозять смертю. По мѣстѣ кружить поголоска, що революціонеры засудили на смерть більше якъ тридцять осібъ зъ царского окруженя. Першимъ, котрий має згинути, є великий князь Алексій. Въ списѣ томъ находить ся такожъ имя цара и царіцѣ.

Петербургъ 27. Максимъ Горкій поважно захорѣвъ на груди, такъ що приятелѣ побоюють ся о його житю. Лѣкарѣ кажуть, що если Горкій хоче прийти до здоровля, то мусить чимъ скорше опустити Ригу, и поѣхати на полудне, де є лагодніше подсоне. Якъ звѣсно, Горкій находить ся підъ доглядомъ поліції, котра визначила Ригу яко мѣсце побуту до хвилѣ процесу Горкого, обжалованого о зраду стану, позаякъ въ своихъ вѣдозвахъ завзивавъ народъ до знищеня правительства.

Варшава 27. Заговоръ на шефа поліції викликавъ тутъ велике заворушене. Лишь злomu мѣреви можна завдячити, що баронъ фонъ Нолькенъ находить ся еще мѣжъ живими. Заговорщик мѣсто кинути бомбу підъ карыту, кинувъ єя зъ заду и тому баронъ не згинувъ на мѣсці, але его ставъ є грозний. До теперъ еще не зловлено чоловіка, котрий кинувъ бомбу. Кромъ шефа поліції зостало раненихъ еще троохъ поліцаївъ и кількохъ робѣтниківъ.

котрий недалеко працювали.

Другий заговорщик, котрий кинув бомбу на поліційній стації, є тяжко ранений. Вонь має 18 лѣтъ, зъ заводу є слюсаремъ а походить зъ Ново-Мінска. Ёго имя є Стефанъ Окрея. На поліцію вонь з'явивъ, що належить до соціалістичної партії.

Петербургъ 27. Поголо-ска, немов великий князь Алексій утѣкъ неспостережно за границю є неправдива. Вонь пробуває въ Петербурзі. Для скрѣплення варты при царській палаці призначено два полки донськихъ козакѣвъ до Царского Села.

Ялта (Кримъ) 27. Ситуація правительства є тутъ дуже загрожена. Всѣ магазини и склады горѣвки зѣстали знищені. Поліційна стація, вязниця и многі склепы зѣстали підпалені. Всѣ вязні зѣстали випущені на волю. Вѣйско стереже уряду почтового и шарбового. Ожидаютъ большаго вѣйска.

Севастополь 27. Вѣсти про великий заворушення въ Ялтѣ викликали тутъ велике занепокоєне. Найновѣйші депешы доносять, що шефъ поліції въ Ялтѣ смертельно ранений. Выслано тамъ много козакѣвъ и кілька компаній пѣхотинцѣвъ.

Петербургъ 27. Шефъ пресового департаменту Вольбрадъ заборонивъ редакторамъ часописей друковати статі покликуючі до мира, позаякъ Японцѣ черезъ те бачать настрої Росіи, и ставляють труднѣйшія условія мира.

Петербургъ 28. Шляхта зъ московской губернії, котра все удавала дуже ліберальныхъ людей, выговорила до цара заяву, въ котрій домагає ся справді заступництва народа въ управѣ державою, але про цѣлковиту свободу народа, себѣ-то про конституцію и чути не хоче. Російскій шляхтцѣ наполюхались заворушень селянскихъ, котрі безвпивно ширять ся по ихъ посѣлостяхъ. Въ многихъ мѣсцевостяхъ організують самі и власнымъ коштомъ удержукъ сторожу, котра бы хоронила ихъ жите и маєтки передъ ворохобниками.

Тымчасомъ революційный рухъ середъ селянъ ширить ся по губерніяхъ: Черниговской, Казанской, Тамбовской и т. д. Вѣйско не въ силѣ привернута порядкомъ. Попы мають наказъ вѣдъ святѣйшого Синода успокоювати народъ, але се нѣчого не помагає. Коли надѣйде весна, то ситуація правительства стане еще труднѣйша, а то тымъ больше, еслибы правительство справді хотѣло мобілізувати нову армію.

Передовѣмъ на Кавказѣ є дуже прикра ситуація. Въ Баку підпалили робѣтники величезні склады нафты.

Петербургъ 29. Зъ Георгіи за Кавказомъ доходятъ вѣсти, що заворушення обняли цѣлу ту провінцію. Мѣжъ вѣйскомъ панує без-

карність. Мѣсцеву управу знесено и оголошено тымчасову провізоричну управу. Въ Батумѣ, Криванѣ и Карсѣ революційні елементы мають перевагу.

Петербургъ 29. Царъ повѣривъ губернаторови Варшавы, Максимовичови, выготовлене реформъ для надвѣслянской провінції. Въ писмѣ своимъ пише царъ: „Правительство звернуло увагу на рухъ середъ Поляковъ и готове дати имъ деякі реформы, але въ способѣ мирный и не переходячий границѣ возможности. Однакъ вороги истнующого порядку выкликують заворушення и черезъ те спиноють реформы, котрі правительство хоче надати.“ Дальше поручає царъ губернаторови, сильною рукою придавати всякі непокоз и зарязомъ робити заходы коло введеня реформъ.

Министеръ внутрѣшнихъ справъ Булигинъ принимавъ нынѣ депутацію жидѣвъ, котра домагала ся рѣвного права для жидѣвъ и застереження для нихъ мѣсць середъ заступниковъ народа.

Петербургъ 29. Царъ за-явивъ Фінляндцямъ, що вѣвъ готовый застановити побѣръ вѣйска зъ Фінляндіи на три роки, если Фінляндія згодить ся платити рѣчно 10 миліонѣвъ марокъ военной контрибуції.

Лондонъ 31. Депеша зъ Петербурга доносить, що поліція арештувала 10 особѣвъ, проводниковѣвъ террористичного руху въ Росіи. При нихъ знайдено дуже важні папери, котрі водкрывають всѣ пляны російскихъ террористѣвъ. Найважнѣйшою арештованою особою є якийсь Завѣскій, чоловікъ високо образованный и маючий, котрый власне вернувъ зъ заграницѣ. Вонь має бути проводникомъ цѣлого руху. Мѣжъ арештоваными находить ся такожъ 50-лѣтна жѣнка Ивановская, за контрою безуспѣшно слѣдила поліція еще вѣдъ часу замордованя цара Александра. Є тамъ такожъ молода дѣвчина Деонтева, донька бувшого ген. губернатора зъ Полтавы. Всѣ они слѣдили рухъ ген. Трепова, вел. князя Володимира та министра Болігіна, котрыхъ якъ звѣсно засудили террористы на смерть.

Петербургъ 30. Арештовано тутъ въ французкомъ готелю молодого чоловіка. Въ его помешканю знайдено бомбу. Недалеко помешканя ген. Трепова арештувала поліція якогось мабутъ перебраного робѣтника, котрый тамтуда безъ цѣли крутивъ ся. При нѣмъ знайдено набитый револьверъ. Арештованный не подавъ на поліцію своего имени, хотяи заявивъ, що має намѣръ забити Трепова.

Фінляндцѣ въ своѣй петиції до цара домагають ся: знесеня урядовой російской мовы; именованя урядниками лише Фінляндцѣвъ; вѣйсковыхъ цѣльгъ та неограниченыхъ правъ фінскому сенатови. Царъ уводъ повѣдъ на сю петицію затвердивъ російску мову яко

урядову; урядниками державными можуть бути лише Росіяне; власть сенату є ограничена, рѣшаюча и найвысша власть спочиває въ рукахъ губернатора Фінляндіи. Царъ дає Фінляндцямъ лише двѣ концесіи, имено: застанає на три роки побѣръ рекрута зъ Фінляндіи подѣ условемъ, если они зъобов'яжуть ся платити рѣчно 10 миліонѣвъ военной контрибуції, се є до 1908 року, въ котромъ то роцѣ має остаточно рѣшити сю справу фінляндскій соймъ; другою цѣльгою є: самостойність судейского уряду.

Гельсінфорсъ, Фінляндія 30. Царскій полекшѣ цѣлкомъ не вдоволили Фінляндцѣвъ. Соймъ постановивъ не скорше взяти ся до роботы, доки російске правительство не затвердить всѣхъ ихъ домаганъ.

Петербургъ 30. Бувній мѣстокороль Манчжуріи Алексеевъ має зѣстати губернаторомъ Москвы на мѣсце замордованого великого князя Сергія.

Палата царска въ Ливадіи на Кримѣ зѣстала товпою народа знищена и підпалена.

Лондонъ 30. Наспѣла тутъ непотверждена еще вѣсть, що царъ хотѣвъ вѣдобрати собѣ жите, але перешкодила ему въ томъ його мати. Царъ зранивъ ся лише легко въ руку.

Парижъ 30. Доносять тутъ що хтось хотѣвъ замордувати царя, отже вѣсть про самоубійство є неправдива.

Вѣйна на Далекѣмъ Сходѣ.

Петербургъ 26. Ген. Ливевичъ телеграфує, що нѣчь зъ пятницѣ на суботу перейшла спокѣйно. Становища обохъ армій не змѣнили ся. Силою царского розпорядження, ген. Гріпенбергъ зложивъ начальну власть надъ другою армією и зѣставъ именованный царскимъ вождомъ.

Суезъ 26. Фльота адмірала Небогатова переплыла нынѣ Суезъ и пустилась въ дальшу дорогу на полудне.

Лондонъ 28. Кореспондентъ одной англицкой часописи, котрый недавно повернувъ зъ Мадагаскару и бачивъ тамъ флоту адм. Рождественского, оповѣдає, що фльота ся находить ся въ якъ найлѣпшѣмъ станѣ и порядку, а вѣйско є тримане въ строгой карности. Кореспондентъ сей дивує ся, зъ вѣдки могли рознести ся по свѣтѣ такі дивовыжні вѣсти, що фльота Рождественского се пливуча доводина для людей, що находять ся на нѣй. Справдѣ вѣйско терпить вѣдъ посухи и горяча, але заразливыхъ слабостей мѣжъ нимъ нема. Дисциплина є знаменита, але строга. Найменшій проступокъ караютъ якъ найбільше строго. Вѣйско вправляє ся въ стрѣляню и робить вправы зъ торпедовыми сѣтами.

Парижъ 27. Заперечують

туть, що особы близько до царя стоячі уважають въ ту пору миръ зъ Японцями за неможливы и понижаючий російску державу. Партія ся має мати на царя рѣшаючий впливъ.

Берлинъ 27. Заперечують тутъ вѣстямъ, немовбы Нѣмеччина робила Росіи пропозицію мира. Нѣмцке правительство здержує ся вѣдъ всякого посередництва и вѣдъ удѣлюваня якихъ небудь радѣ Росіи.

Петербургъ 27. Урядово оповѣщено тутъ нынѣ, що ген. Рацановъ зѣставъ именованный командантомъ третей манчжурской арміи.

Лондонъ 27. Росія закинула стараня затыгнути у французскихъ банкировѣвъ позичку на военній цѣли.

Зъ Гарбина доносять тутъ, що вѣдворотъ арміи ген. Ливевича на пѣвнѣчь є дуже грудный и небезпечный. Хорыхъ и ослабленыхъ жовняровѣвъ лишають ихъ властной судьбѣ, бо нема чимъ транспортувати ихъ на пѣвнѣчь.

Вашингтонъ 27. Офіцеры зъ російского корабля „Лена“ котрый находить ся въ Сенъ Франсиско, що мимо того, що дали слово чести, утѣкли до Росіи, на жадає Сполученыхъ Державъ мусѣли повернути до Америки и тутъ будуть суджені американскимъ судомъ за недодержане даного слова.

Лондонъ 28. Доносять тутъ зъ певного жерела, що Росія звернула ся до французского министра справъ заграничныхъ Делькассе зъ предложенемъ, чтобы бувъ посередникомъ въ заключеню мира зъ Япономъ. Французскій министръ згодивъ ся на предложене, заявивъ однакъ, що уважає за konieczну, помѣчь англійского министра Лянсдовна.

Прорѣзь Гуншу 28. Японцѣ знова посувають ся на пѣвнѣчь. Російска задня сторожа опустила свои позиции 13 миль на пѣвнѣчь вѣдъ Шпинггай и цѣфнула ся до Човмадзо.

Опустивши Мукденъ, лишили тамъ Росіяне рѣжні засобы, вартости 2 миліоны долларѣвъ, мѣжъ тымъ много униформѣвъ и обуви для вѣйска, котра власне насыла зъ Европы. Ген. Куропаткинъ еще передъ битвою подѣ Мукденомъ выдавъ розказъ забрати ті засобы дальше на пѣвнѣчь, однакъ розказу його не выповнено и въ той справѣ веде ся теперъ слѣдство.

Японцѣ працюють теперъ усиленно надъ преверженемъ комунікації до Мукдена, направляють мосты черезъ рѣку Гунъ, котрі Росіяне понизилл, направляють зельзныи дорогу. За пару день комунікація буде привернена. Погода є дуже гарна, сонце пригрѣває, земля розмерзає ся и черезъ те транспортъ арматъ стає утрудненый.

Парижъ 28. Телеграфують тутъ, що ген. Ногі занявъ Кіринъ, отже армія російска знова є сильно загрожена.

Петербургъ 29. Зѣ сторо-

ны Росіи зроблено першій крокъ до заключеня мира зъ Япономъ. Росія заявила Японіи, що зачне переговоры въ справѣ мира подѣ тымъ условемъ, що основую тыхъ переговоровъ буде, що Росія не вѣдступитъ спѣрного терену, авѣ не зверне коштовѣвъ военныхъ.

Въ який способъ повѣдомивъ царъ японске правительство о тыхъ условіяхъ, покищо не звѣсно, здаєть ся, що посередничили тутъ Сполучені Державы. Осѣбна комісія має дакладно розслѣдити ситуацію военну и внутрѣшню Росіи. На чолѣ той комісії стовть генеральный инспекторъ кавалеріи великий князь Микола Миколаевичъ а въ складѣ еи выходятъ: Министеръ вѣйска Сахаровъ, вице-адміраль и шефъ російской адміністрації Авсленъ, министръ фінансовѣвъ Коковцовъ, министръ комуникації Гілковъ, министръ заграничныхъ справъ Лямпдорфъ, и генералы Гродековъ и Комаровъ. Комісія та буде радити ся 10 днѣвъ, а вѣдтакъ предложитъ цареві свои ухвалы.

Парижъ 29. Въ державныхъ кругахъ говорятъ про недалеке заключене мира. Сполучені Державы мають взяти на себе ролю посередника.

Пѣсла урядовыхъ інформацій Японцѣ поставлять дуже тяжкія условія. Самого вѣдшкодованя военного жадають Японцѣ 800 миліонѣвъ долларѣвъ.

Токіо 29. 20.000 Росіянъ, котрі въ битвѣ подѣ Мукденомъ дѣстались до японской невольѣ, зѣстали вже перевезені до Япану.

Въ битвѣ подѣ Мукденомъ и въ гѣрскѣмъ прорѣзѣ Те стратили Японцѣ 57 тысячъ люда.

Здобуті подѣ Мукденомъ російскій прапоры, зѣстали торжественно вручені микадови японскому. Генералъ Маєга, котрый въ послѣдній битвѣ зѣставъ ранений, померъ.

Петербургъ 29. Генералъ Ливевичъ зробивъ переглядъ другой російской арміи, и знайшовъ еи въ найлѣпшѣмъ порядку.

Парижъ 30. Депеша зъ Петербурга доносить, що Японцѣ знищили зельзницю мѣжъ Гарбиномъ а Владивостокомъ. Великий арматы, котрі здобули въ Портѣ Артура сироваджують на пѣвнѣчь зъ напрямѣ до Владивостока. Російскій вѣйска по завзятой битвѣ цѣфнули ся до прорѣзу гѣрского Гуншу.

Японцѣ обняли управу Манчжурією. Китайскій урядники зѣстали заступлені японскими. Вузко торова зельзниця мѣжъ Мукденомъ а портомъ Дальнымъ вже готова.

Римъ 27. На тайной нарадѣ консисторіи нарѣкавъ папа римскій на тяжкій часъ, якій переживає теперъ католицка церковь. У Франції всѣма силами стремлять до вѣддѣленя церкви вѣдъ державы, а Никарагуа и Эквадоръ выдають законы

конфіскуючы добра церковні и обмежаючы свободу католицкихъ монаховѣвъ.

Станъ маєтковый Вагикаку находить ся въ дуже оплаканныхъ условіяхъ, черезъ що мусѣвъ папа зменшити платню кардиналамъ. Кардиналь Рамполя, кандидатъ на папу, котрый побиравъ передъ тымъ 6 тыс. дол. рѣчною платнѣ, теперъ буде доставати лишь \$4.800.

— ПЕРШІЙ хиньскій патентъ надало хиньске правительство якомусь Чангові зъ Нанкіну, на вынайдену нимъ електричну лампу. Кажуть, що ся лампа далеко лѣпша вѣдъ тыхъ, які днесъ уживають въ Европѣ и Америцѣ.

— БОГАТІ ІНДІЯНЕ. Члены индіанского племени Osage въ Оклагомѣ суть дуже богаті. Ихъ число выссєтъ 1.800 головъ а кася Сполученыхъ Державъ вина имъ за продані землѣ 9 миліонѣвъ долларѣвъ. Процентъ вѣдъ тихъ грошей на рѣчь выносить \$450.000 такъ що каждый Индіанинъ и Индіанка сего племени побирає рѣчно проценту 250 долларѣвъ. Еслибъ той капиталъ, який сѣ Индіане мають въ касѣ Спол. Державъ роздѣлено теперъ на всѣхъ, то каждый членъ сего племени дѣставъ бы \$5.000. Кромѣ сего маєтку Индіане племени Osage посѣдають ще понадъ пѣвтора миліона акровѣвъ землѣ, котра вартя 20 долларѣвъ за акеръ, та каждый зъ нихъ дѣстає \$100 рѣчно за вынаймъ пасовиска. Недавно сему вѣдкрито богаті жерела нафты на земляхъ сихъ Индіанъ зъ чого они такожъ побирають значный дѣхѣдъ, який зъ року на рѣчь зростає.

На продажъ 168 акрова фарма, зъ того 40 акровѣвъ подѣ управою, рѣшта пасовиско и твердый лѣсъ. Черезъ фарму переплыває рѣка. До фармы належить садъ, два дома, оденъ зъ 9 а другій зъ 3 комнатами, кузня, велика стайня, що змѣститъ 7 коней, 7 коровъ и 50 овецъ, плуги, бороны, 2 возы, 2 саней, колтѣйгоръ, грабарка, жнивярка, млынокъ и другі знаряды господарскій. Фарма вѣддалена 29 миль вѣдъ Скрентонъ, 9 миль вѣдъ желѣзницѣ, 2 1/2 миль вѣдъ почты.

Цѣна \$3.000, половина гѣтовкою, рѣшта на сплату на 5 процентъ. Хтобы хотѣвъ видѣти або купити сю фарму, зволить зголосити ся до редакції „Свободы“, 209 Linden Str., Scranton, Pa.

ПОВѣДОМЛЯЮ
всѣхъ членѣвъ братства св. Й. Хрестъ въ Скатдейль, Па. що дня 9-го Апрѣля подѣмо ся на Еверсонъ коло моста а звѣдтамъ подѣмо на карѣ до церкви на Лайсерингъ. Котрый членъ не прийде—заплатить доларя кары.

Гр. Коваль, секретаръ.

Пам'ятайте на Рускій Нар. Фондъ.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки 1924—1926.

- Головний { КОНОС. КИРЧОВЬ, 140 Essex St. Jersey City, N. J.
Головний секретарь { С. ЯДЛОВСКИЙ, Box 76, Jersey City, N. J.
Головний касирь { АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

- Іхъ заступники:
Іхъо-председатель... С. Митренко OLYRHANT, PA.
Заст. секретаря... Інос. Кульчицкий BALTIMORE, M. D.
Заст. касира... А. Диковичъ MC ADOO, PA.

- Радні:
А. Валевский... St. Louis, Mo.
А. Семьянський... Trauger, Pa.
Б. Юбанъ... Olyphant, Pa.
А. Сорока... Plymouth, Pa.
Іванъ Париякъ... Terryville, Conn.

- Іхъ заступники:
Ів. Сенько... Jessup, Pa.
Ів. Поспанко... Mc Adoo, Pa.
Ів. Домбровський... Eleanor, Pa.
Контрольна комісія:
О. А. Уляцкій... Ansonia, Conn.
Мих. Турковский... McKees Rocks, Pa.
Ів. Воргачъ... Mt. Carmel, Pa.

Головний організатор: о. Н. Подгорський, box 31, Jersey City, N. J.

ЕСЛИ на якійсь плейзі васъ е 10 до 15 Русинівъ а хотіли б вте приступити до Союзу, то заложіть собі маленьке братство в манашіть про се головному председателю Konst. Kutzew, 140 Essex Str., Jersey City, N. J. а вбій. вамъ дасть близій поясненя и прише потрібній рѣчи.

До вѣдомости секретарямъ брацтва, що належать до Союзу.

Выказы мѣсячній треба посилати до головного секретаря вразъ зъ чеками або моніордерами на грошѣ, тільки що на моніордерахъ треба выписувати имя касіера Alex Sharshon, Treas. L. R. N. U.

По деклараціи, грамоты, водзнаки, статуты, книжочки до записуваня мѣсячного и т. п. рѣчи треба писати до головного секретаря.

Списъ новоприступившихъ, помершихъ або выстунившихъ членовъ треба посилати до головного секретаря.

До редакціи „Свободы“ треба засилати квіты на посмертне, адресы нововстунившихъ, выступившихъ або помершихъ членовъ а такожъ всѣ змѣны адресовъ. Въ листахъ все треба написати докладно до якого братства (вѣдѣлу) членъ належить.

Адресъ головного секретаря е: Mr. S. Jadowski, Box 76, Jersey City, N. J. Адресъ „Свободы“ такій: Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

БАЧНОСТЬ! До всѣхъ Братствъ и вѣдѣловъ Руского Нар. Союза!

Повеже на Головной Конвенци въ Shamokin, Pa. референтъ статутовъ, уложивъ табелю вступного — для ново приступающихъ членовъ, маючи на цѣли, що половина того вступного мае оставати въ касѣ мѣсяцевыхъ братствъ, и что тая ухвала не перейшла, длятого установляе ся, що

бы братства и вѣдѣлы Р. Н. С. побирали вступное якъ слѣдую:

- Вѣдъ 16 до 20 лѣтъ скѣнченыхъ безъ вступного;
Вѣдъ 21 до 25 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 25 цнт.;
Вѣдъ 26 до 30 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 50 цнт.;
Хто мае 31 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 75 цнт.;
Хто мае 32 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 1.00 дол.;
Хто мае 33 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 1.25 дол.;
Хто мае 34 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 1.50 дол.;
Хто мае 35 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 1.75 дол.;
Хто мае 36 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 2.00 дол.;
Хто мае 37 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 2.25 дол.;
Хто мае 38 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 2.50 дол.;
Хто мае 39 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 2.75 дол.;
Хто мае 40 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 3.00 дол.;
Хто мае 41 лѣтъ скѣнченыхъ вступне 3.50 дол.;
Хто мае 42 до 45 лѣтъ скѣнченыхъ 5.00 дол.

Такъ вступне всѣ братства и вѣдѣлы Р. Н. С. мають побирати вѣдъ новоприступающихъ членовъ.

Вѣдъ Головного Ураду Руского Народного Союза:

- Б. Кирчовъ, предс.;
С. Ядловскій, секр.;
А. Шаршонъ, касирь.

ПОСМЕРТНІЙ ВѢСТИ

КИРИЛО ВРОНА, членъ Р. Н. Союза, вѣдд. 9 въ St. Clair, Pa., зѣставъ забитый въ майнахъ 17-го Марта б. р. Покойный похидивъ зъ Галичины, села Камяна, повѣтъ Грибовъ. — Оспротивъ жену и двоє дѣтей.

МАРІЯ НЕЗНАЕМСКА, жена Алексія Незнаемского члена Р. Н. Союза, вѣд. 46 въ Plymouth, Pa. упокоила ся 10-го Лютого б. р. въ Галичинѣ, въ селѣ Башня гѣрна, пов. Чешановъ.

Вѣчная память!

КВІТЬ \$300.00 Слава Ісусу Христу! Вашу до васъ пару словъ, жемъ одобравъ по женѣ зъ Союзу триста долларовъ. Тамтого перешлого мѣсяца пришовъ чекъ, але ми не дали знати, за то ся не чудуйте, же емъ вамъ не одписавъ, бо не мавемъ дуже часу. Charleroi, Pa., March 23, 1905. Іванъ Ставискій.

Ч. 531. КВІТЬ \$17.00 на сѣмнадцять долларовъ, котра я низше подписаный отримавъ яко посмертну запомогу по мойй донциѣ Александрѣ Шкурать зъ головной касы Р. Н. Союза въ Америцѣ. Perth Amboy, N. J., Mar. 25, 1905. Кузьма Шкурать. Петро Голоденський, свѣдокъ. Романъ Сидоръ, Н. Ваверчакъ, председат.

Ч. 533. КВІТЬ \$600.00 на шѣстьсотъ долларовъ, котра я низше подписана отримала яко посмертну запомогу по мужу Иванѣ Герба зъ головной касы Р. Н. Союза въ Америцѣ. Perth Amboy, N. J., Mar. 25, 1905. Марія Герба. Романъ Сидоръ, свѣдокъ, П. Голоденський, Н. Ваверчакъ, председат., Б. Шкурать, секретарь.

Ч. 539. КВІТЬ \$120.00 на сто двайцять долларовъ, котру мѣсяцевый урядъ вѣдѣлу 6 отримавъ яко часть посмертної запомоги по Засилу Пданый на кошта похоропу, зъ головной касы Р. Н. Союза въ Америцѣ. Fredericktown, Pa., Mar. 25, 1905. Иванъ Петриско, предс., Василъ Молнаръ, секретарь, Михайло Кричфалуши св., Иванъ Кричфалуши

Ч. 540. КВІТЬ \$300.00 на триста долларовъ, котра я низше подписаный отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Свѣ Репакъ зъ головной касы Р. Н. Союза въ Америцѣ. Desloge, Mo., March 25, 1905. Микола Репакъ. Максимъ Ориякъ, свѣдокъ, Яцко Балагроцкій, Василь Цюра, заст. предс., Теодоръ Ревакъ, секретарь.

Ч. 541. КВІТЬ \$600.00 на шѣстьсотъ долларовъ, котра я низше подписана отримала яко посмертну запомогу по мужу Стефанѣ Гладийш зъ головной касы Р. Н. Союза въ Америцѣ. Northampton, Pa., March 26, 1905. Марія Гладийш. Йосифъ Геренда, свѣдокъ, Михайл Лукачовскій, Гавриль Онушакъ, предс., Михайл Петриць, секрет.

Ч. 543. КВІТЬ \$300.00 на триста долларовъ, котра я низше подписаный отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Теклѣ Смакула зъ головной касы Р. Н. Союза въ Америцѣ. Olyphant, Pa., March 29, 1905. Иванъ Смакула. Андрій Гаврилякъ, свѣдокъ, Юрій Хвлякъ, Кость Шибеній, председат, Мих. Паздрій, секретарь.

ПОВІДОМЛЯЮ членів братства св. Петра і Павла, від. Р. Н. Союза 55 в Carnegie, Pa., що квартальный мітинг відбуде ся дня 9-го Априля, 1905, в неділю о 2-гій години пополудни. Прошу всіх членів, котрі належать до того братства, щоби явили ся всі на той мітинг, де буде ся читати прихід і розхід братства і Союзу. — Т. Касків, секретарь.

* * * Похожае козаченко в лузі, А у хаті дівчинопька тужить. Мати з дому не пускае Дівча плаче, умліває, Просить, багае:

Ой пусти мя, мати, погулати, Годі серце розуму навчати, Серце кари не лакаеся, Ревне плаче і ридае, А все кохае.

Тяжко, важко людям не вводити, А ще тяжше серденько спинити, Місяць зійде, зсушить сльозы, Молоденька вийду в лози, Ох, милий Боже.

Козаченко прийде, привитае, Главі в очи, серцем розпитае, Приголубить до серденька, Заговорить полеженько, Любо тихенько.

Сиві очи, стан гуцкиий, козачий, Не дивуйтесь, що серденько плаче. Що серденько розпукаеся І сьміе ся і ридае, Сама вмилаю.

Лихо, лихо, сестроньки дівчата, Тяжко серцю раденьку приймати, Слухатъ мамі — тяжко буде, Непослухатъ — лають люди, Однако буде.

В. К. Цибриський.

НОВИНКИ.

CALENDAR. Цвѣтень. 7 Ч. Захарія, Якова 8 П. Влаготвѣнецъ 9 С. Соборъ арх. Гавриіла 10 Н. 4 посту, Матрони 11 П. Маріона 12 В. Марк 13 С. Иоана лѣств. (Полъ)

— РУСИНЫ въ Виннивегѣ, Канада, старають ся о Народный Дѣмъ. Вже було два мітинги. Народный Дѣмъ буде побудованый на акціяхъ по \$5.00. На вечерняхъ Т. Шевченка зѣбрано поверхъ \$35. До будовы приступае ся якъ найборше.

— ЧОРНА фебра (пропасница), заразлива хвороба явилась въ рѣжнихъ мѣстахъ Америки, мѣжъ иншимъ такожъ въ Симпсонѣ коло Карбондейль, Па. Лѣкарѣ и уряды здоровля запенюкуютъ та старають ся всѣми способами повздержати шарене ся той хворобы. Кажуть, що заразу тую розносять блохи псаичы, котрачй и людскы, подобно якъ мухи розносять тифусову горячку, а москиты жовту фебру, малярію и т. д.

— ПЯТНАЙЦЯТЬ лѣтний хлопецъ Н. А. Тампсонъ зъ Востонъ, Мас., спорядивъ телеграфъ безъ дроту, якимъ можна porozумѣвати ся на вѣддалене 8 миль. Хлопецъ сей дѣставъ вже навить патентъ на свой системъ.

— ЖЕЛѢЗНИЦЯ Сотернъ Пасификъ мае невдовзѣ впровадити въ ужите новый типъ лѣокомотивы. Лѣокомотива ся не потребуе нѣ огню, нѣ воды и не выдае дыму. Порущае еѣ стисненый воздухъ. Кажуть, що ся лѣокомотива (инджай) еслибъ не було жадной перешкоды на дорозѣ може затагнути потягъ важучій 2000 тоннъ зъ Нью-Йорку до Санъ Франиско — не стартуви въ дорозѣ анѣ разу.

— СТАЛЕВЫЙ тростъ заробивъ въ 1904 роцѣ не менше нѣ больше лишь 73 миліоны долларовъ.

Ходить поголооска, що вѣдъ 1-го Цвѣтня сего року Сталевый Тростъ подвыситъ своимъ робѣтникамъ платню о 8 до 10 центовъ на долларъ. Работа коло коксу до того часу ишла незле.

— ШИФКАРТЫ другою и першою клясы подорожѣли вѣдъ 5 до 12.50 долларовъ.

— ПЕНСИЛВЕНІЙСКА желѣзница ухвалила выдати 75 миліоновъ долларовъ въ протягу одного року на шины, возы, желѣзничй инджаѣ и такй другій рѣчи.

— НОВЫЙ телеграфичный аппаратъ, котрымъ можна телеграфувати 40 тысячъ словъ на годину при помочи 6 людей вынайшли европейскій инжинеры Полякъ и Вирагъ. Апаратъ сей пише поодинокій буквы а не лише значаки (точки и лінія) якъ до теперъ уживанй аппараты.

УБИТЕ РОДНОЙ МАТЕРИ. Дня 7 марта засуджено въ Золочевѣ (Галичина) 19-лѣтнього Ивана Войтовича

зъ Бабичъ коло Холоева убите родной матери на 18 лѣтѣ вязницѣ. Злочинець убивъ свою мать сокировою и укрывъ еѣ тѣло въ тую, а рѣвночасно донѣсь жандармерию, немовъ то убійства довершилъ его вѣтчимъ Микола Мазепа.

РОСИЙСКИ ДЕЗЕРТИРЫ.

Вѣдъ коли начала ся роіейско-япаньска война, до Галичины втѣкло зъ Росіи около 40.000 обовязаныхъ до войсковой службы або такихъ, що якразъ служили при войску. Кромѣ того многі тысячѣ дезертировъ переѣхали черезъ Галичину дальше на захѣдъ, або просто до Америки. Въ самыхъ Бродахъ перебувае теперъ 6000 роіейскихъ дезертировъ, прочй розбрели ся по цѣломъ краю, головно по мѣстахъ. Колька тысячъ перебувае ихъ у Львовѣ, де наймають ся до всякихъ робѣтъ. Большая часть зъ нихъ Жиды. Тимчасомъ черезъ роіейскій границѣ прибувають заедно нові втѣкачѣ. Овогдѣ коло Кракова перейшла границю майже цѣла шкадрона роіейскихъ драгонѣвъ, въ цѣломъ лаштунку, полишивши въ Росіи лише конѣ. Мѣсяцевый комитетъ, що займае ся роіейскими дезертирами, заосмотривъ ихъ въ цвѣльну одѣжъ, а мундуры зъ оружемъ водославъ назадъ за границу. Часть зъ нихъ псѣхала дальше на захѣдъ, прочй постановили лишити ся въ Галичинѣ.

ГОДѢВЛЯ АЛИГАТОРѢВЪ.

Алигаторы, се величезній яцѣрки якй живуть въ теплыхъ краяхъ. Шкѣра алигаторѢвъ цѣнитъ ся дуже дорого а уживають еѣ на чоботы, черевики, подорожній торбы и тымъ подобній рѣчи. Помысловій Французы задумуютъ теперъ заложити у Франціи фарму, на котрой будуть ховати алигаторѢвъ и продавати ихъ шкѣру.

СМѢШНЕ.

Мужикъ: Прошу пана аптикаря менѣ выразно написати на флящѣ, котрый лѣкъ для жѣнки а, котрый для быка, бо я бою ся, що якъ замѣняю, то абы быкови не повадило.

Слуга: Прошу пана, вчѣра бувъ якийсь драбъ и питавъ, чи пана нема дома, вѣдъ хотѣвъ вамъ дати колька поличникѢвъ.

Панъ: А ты що казавъ? Слуга: Я казавъ, що дуже жалую, що пана нема дома.

Судія: Вѣдки ты взявъ золотый годинникъ.

Злодѣй: Я его выгравъ на лѣотеріи.

Судія: Ну, а лѣос дѣсь укравъ?

— Приятелю! Що вода тече въ море, то я знаю, але де вона зъ моря дѣвае ся, що воно не переповняе ся? Я сего не можу порозумѣти.

— Ото зъ тебе дурень, таже рыба еѣ выпивае!

Директоръ вязницѣ до злодѣя: Кудый, ты вже свою кару водсидѣвъ, можешъ ити на вѣслю. Чи маешъ еще яке желане?

Злодѣй: Такъ е, прошу пана. Цимбра, въ котрой я сидѣвъ, сподобала ся менѣ и я бы просивъ, щоби панъ директоръ булѣ такъ же скавилъ сю квартиру для мене и на другой разъ задержати.

Где есть? Кто хоче шукати своихъ грабѣвъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центовъ за кожде оголошени напередъ.

ДЕ ЕСТЬ? Гриць Дудра, родомъ зъ Лосѣ, въ Галичинѣ. Кто бы о нѣмъ знавъ, зволить написати на адресъ: Mr. Al. Trembacz, 355 Nepperhan ave. 11— Yonkers, N. Y.

ДЕ ЕСТЬ? моя сестра Антопіна Тарбай, родомъ изъ села Панкна, повѣтъ Горлянтъ. 5 мѣсяцѢвъ якй прайшла зъ краю, а мае бути въ Питсбургѣ. Кто бы о нѣй знавъ, зволить написати на мой адресъ: Stefan Tarbaj, Smoke Run, Pa., Clearfield Co.

ШУКАЕ МѢСЦЯ 14-16 студентъ техники, Украинецъ зъ Доиской области. Могъ бы пріяняти мѣсце учителя. Его жѣпка с учителькою въ Галичинѣ, могабъ такожъ бути учителькою. Кто бы потребувавъ такихъ людей зволить написати до редакціи „Свободы“.

РУСКА Гросерия и Бучерня Алексія Горбала 135 Main Str., Derby, Conn.

Мае чисто зарядженный сторъ и заосмотреный въ всѣлякого рода товары, якй лишь потрібній до жита.

Продае по умѣркованыхъ цѣнахъ. Тамъ можна достати ковбасу, роблену спеціально на краевий способъ.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта тако, скоро и безпечно. Вѣдъ есть найстаршій Русинъ въ Дербі, що занимае ся посылкою грошей, тожъ всѣ Русины повинни своего поддержувати.

Ану спробуйте а переконаете ся. 14-15

Timoty Gorman продае 14-17 Дерево и Угле 10 NEW HAVEN AVE., DERBY, CONN.

Joseph P. Colwell Погребникъ 182 Main St., Derby, Conn.

По зниженѣй цѣнѣ! Книжочки колекторскій для греко-католицкихъ церковь въ полотняной опраѣ продае редакція „Свободы“ 100 книжочокъ \$6.00, 200 книжочокъ \$10.00. Адресувати: Svoboda, 14-18 Box 353, Scranton, Pa.

ПРОТИ ОГНЯ, одинокой славнянскій агентъ въ Лакована Кантѣ. JOHN A. KOMARA, авпротивъ словенского костела, OLYRHANT, PA.

Всячина.

ДЕРЕВА ВЗДОВЖ ДОРОГЪ.

На княжествѣ Баденъ, въ Нѣмеччинѣ, садять овочевыя дерева вздовжъ го- стивцѣвъ. Деревя тѣ вод- даленіи одно вѣдъ другого о 32 стопы. Коли овочѣ дозрѣють, продае ихъ у- рядъ на деревинѣ тому, хто дасть найбільше, а грошѣ узыскані въ сей способѣ обертае на попра- ву дорогъ и т. п.

ИСТОРИЯ ЛОЖКА.

Неодень е цѣкавыя по- чути исторію ложка, ко- трого уживають люде болѣ- ше якъ 4000 лѣтъ, божь ложка е звязане зъ одного зъ найважнѣйшихъ работъ жита людского, зѣ сномъ. А треба знати що третину свого жита, а навѣтъ болѣ- ше, перебувае чоловікъ въ ложку, взглядно переважае, тожь пригляньмо ся, якъ, де и коли уживали и жи- вають люде ложка.

Не кождый народъ знае такъ выгѣднй ложка якъ примѣромъ Американцѣ а- бо Европейцѣ, бо вже Я- панцѣ, досить культурный народъ, сплять на подлозѣ застеленой килимами. Не вѣдъ рѣчи буде згадати, що они и ѣдять на подло- зѣ. Коли наближае ся часъ до сна, тогдѣ выносять зѣ шафѣ чи скринѣ рѣжнй коцы, чи килимы, застелю- ють ними подлогу, такожъ выносять деревляны под- поры подъ голову для жѣ- нокъ, чтобы не помервили свого волоса, и такъ ляга- ють до сну.

Подобнй ложка маюць Бѣрманцѣ и другі народы Азіи; подчасъ сну маюць прикриті ноги, чтобы ох- ронити ся въ сей способѣ передъ рѣжнми хрущами и комахама, котрі лазять по подлозѣ.

Въ роскопкахъ зѣ Нивы можна перекопати ся якъ высоко стояла цивилизация у старинныхъ Асирійцѣвъ, якъ умѣли они зробити собѣ приемнымъ жите. Розумѣе ся, що бесѣда тутъ лишъ про богачѣвъ та заможныхъ, бо народъ бѣднй все од- наково терпять и мучить ся якъ въ давнй часы, такъ и теперь. Въ Нивѣ выко- пано плоскорѣзѣбу, пред- ставляючу, якъ царь Ассур- банипаль спочиваючы на прекрасномъ ложку, не зѣ чарки вина, а въ ногахъ сидитъ его жѣнка и усмѣ- хае ся до него. Ложко ко- ролѣвске зовсѣмъ подобне до нашой софы. Оно е за- стелене макатою, а ноги суть артистично рѣзблені и прикрашені. Въ голо- вахъ мѣстять ся подушка. Асирійскй ложка спорядже- нй не лишъ зѣ дерева але такожъ зѣ металю и були прикрашені слоневою ко- стію, золотомъ або сѣ- блемъ.

Стариннй Египтяне такъ само якъ нынѣ Япанцѣ, спали на подлозѣ застеле- вой диванами. Доперва въ познѣйшихъ часахъ зачали уживати высокыхъ ложекъ. Стариннй Греки мали ложка подобнй до нашихъ.

На ложкахъ тыхъ спали, але такожъ и въ день ихъ уживали. Въ найдавнѣй- шихъ часахъ Греки ѣли стоячи або сидячи, а коли настала така мода, що ѣли лежачи, тогдѣ уживали до того власне тыхъ ложекъ.

Римляне були далеко болѣше выбагливы чимъ Греки. Ихъ ложка, на ко- трыхъ спали, були зробле- нй зѣ бронзу, были гарно прикрашені и дуже выгѣ- днй. Римляне мали иншй лѣжка до сну, иншй со- пружескй, иншй для хо- рыхъ, иншй для помер- ныхъ и иншй до ѣдженя.

Въ середныхъ вѣкахъ у- живали европейскй народы ложку вымурованыхъ въ стѣну хаты, або спали на земли. Доперва познѣйше и то въ царскихъ палатахъ зачали уживати ложку по- добныхъ до теперѣшныхъ. Ложка тѣ были необычайно дорогы. И такъ англійско- му королеви Генрихови VIII, подарували Нидерлянды ложка вартости 200 тысячъ коронъ. Мати англійского короля Генриха IV, мала ложка, котре коштувало 2 миліоны марокъ, то е около 500 тысячъ долларѣвъ.

Въ нашихъ часахъ обста- вины вже цѣлкомъ змѣни- лись. Суть дорогы ложка, але суть и дешевы. Въ А- меричѣ примѣромъ найрад- ше уживають зелѣзныхъ ложекъ, бо можна удержати ихъ лекше въ чистотѣ, чимъ деревляны.

Русины маюць свои окре- мѣ ложка, водмѣннй вѣдъ японскихъ або американ- скихъ. Въ зимѣ сплять они на печи а въ лѣтѣ де по- паде, чи на оборозѣ, чи на сѣнѣ, чи таки на голій зе- мли та подъ голымъ не- бомъ.

БОРОДА РАБИНА.

Про бувшого російского министра внутрѣшнихъ сирывъ, Святополка-Мірско- го оповѣдають ось яку и- сторію. Ще яко губернаторъ приѣхавъ до одного мѣста, де повитали его рѣжнй де- путаціи, подаючи ему хлѣбъ та соль. Мѣжъ депутаціями бувъ такожъ рабинъ на пе- редѣ старшины жидѣвской громады и звернувъ на се- бе увагу прекрасною боро- дою. Мірскй розмовлявъ зъ нимъ и оповѣдавъ ему по- пертѣ жидѣвскй постулаты. Незадолго потѣмъ губерна- тора покликано на стано- вице министра. Подчасъ од- ного двѣрского обѣду зѣй- шла розмова на борода и Мірскй сказавъ цареву, що въ часѣ инспекціонй по- дорожи бачивъ въ одномъ мѣсточку незвычайно кра- сну борода. Царь, що — якъ звѣсно — носить кончасту борѣдку, зацѣкавивъ ся тимъ и спитавъ, чи не могъ бы чоловікъ зѣ тою бородою бачити. Бажане царя стало приказомъ. Сейчасъ зателе- графовано до полицмаистра згаданого мѣсточка: „Раби- на заразъ вѣдставити до Пе- тербурга“. На такій при- казъ, рабина сейчасъ ареп- товано, не позволяючи ему взяти изъ собою анѣ гро- шей, анѣ одежи, анѣ на- вѣтъ сопратити ся зѣ ро- диною. Всадили его до ар-

шту, де пересѣдѣвъ два тыжнѣ, ажъ зобрало ся болѣ- ше число арештантовъ и вѣдтакъ транспортували ихъ шупасомъ ажъ до Петер- бурга, де станули по шѣ- тохъ тыжняхъ. Рабинъ стра-шно змѣзерживъ, бо едвно- ю его поживію за весь часъ бувъ хлѣбъ та вода, и тому майстеръ церемоніи велѣвъ его выкупати, оголоти и убрати въ нове платье. Такъ змѣненнй вѣдъ головы до стѣпъ чекавъ рабинъ въ ав- діенціонѣй сали. Коли прийшла на него черга, царскй адъютантъ прочи- тавъ: „Еврей Мосельскй, порученый его величеству министромъ внутрѣшнихъ сирывъ, чтобы показавъ пре- красну борода!“ Царь зди- вувавъ ся и каже: „Атже еврей не мае борода!“ Ажъ по хвили дѣло выяснило ся. Мірскй хотѣвъ, чтобы ра- бинъ предложивъ цареву о- собисто жалѣ своихъ одно- вѣрцѣвъ и такъ стало ся, дарма що коштомъ прекра- снов борода.

БУХАРСКОЕ ВОЙСКО.

Въ Азіи е край Бухара зѣ головнымъ мѣстомъ Бу- харою. Монархъ сего краю называе ся еміромъ. Бухар- ске войско муштруе ся бо- со. Оденъ французскй учен- нй бачивъ разъ такую му- штру. На майданѣ выйшовъ цѣлнй полкъ бухарского войска. Нагло на команду трубкою всѣ вояки подне- сли до горы ноги и зачали ними трѣпати та фѣкати. На другій голосъ трубки покладали ноги на землю, а на дальшу команду повста- вали. Здивованный Французъ спитавъ полковника, що се значить. Полковникъ вѣд- повѣвъ, що такъ выкидае ногами до сонця дае войску певну побѣду. Такъ само зробили Росіяне, коли ишли до штурму на Бухару отже побили войско емира и здо- були мѣсто.

Французъ вже зрозумѣвъ. Коли Росія воювала зѣ бу- харскимъ еміромъ и росій- ске войско ишло до штур- му на мѣсто, муѣли пере- йти въ брѣдъ рѣку. Росій- скй вояки мали высокй чо- боты, отже до чобѣтъ пона- ливала ся вода. Выйшовши на берегъ, російскй вояки кинули ся на плечѣ и под- носячи ноги до горы, выли- вали зѣ чобѣтъ воду. Бухар- цѣ гадали що се церемонія, котра войску приносить певну побѣду.

ГЕНЕРАЛЫ НА ВОЙНѢ.

Daily Express подаючи списъ російскихъ втратъ въ теперѣшнѣй войнѣ, пише сѣвъ що про російскихъ ге- нералѣвъ: Штесель поддавъ ся Япанцямъ и выйшовъ на волю лише на слово че- сти, Гриненбергъ втративъ команду надъ своимъ кор- пусомъ, Трусовъ вѣдклика- ннй, Келеръ убитый подѣ Мотеліномъ, Кондратенко убитый въ Портъ Артурѣ, Рябинкинъ убитый надъ Ша, Рутковскй убитый подѣ Лясяномъ, Смирновъ, Флугъ, Белой, Горбатовскй, Ники- тинъ и Фокъ въ японскѣй неволи, Кондратовичъ на якійсь часъ заступленнй и

зновъ покликанный. Зазуличъ побитый надъ Ялю и вѣд- кликанный, Камталѣвскй убитый подѣ Кюленченъ, Штакельбергъ побитый и раненый, Рененкампфъ по- битый и раненый, Мѣцен- ко побитый и раненый, Ро- маповъ потовкѣ ся, упавши зѣ коня. Листа адмиралѣвъ представляе ся ось-якъ: А- лексѣевъ, Скридловъ, Без- образовъ вѣдкликаны, Мака- ровъ погибъ зѣ кораблемъ. Ухтомскй, Віренъ и Гри- горовичъ въ японскѣй не- воли. За весь той часъ Я- панцѣ втратили одного ге- нерала, що погибъ подѣ Портъ Артуромъ и двоохъ адмиралѣвъ затопленыхъ ра- зомъ зѣ панцирникомъ „Ха- цузе“. Анѣ оденъ япон- скй генераль не дѣстать ся до російского неволи и анѣ одного не вѣдкликано зѣ поля войны.

ЯКЪ ДОВГО ЖИТЬ ЕВРОПЕЙЦЪ?

Зѣ всѣхъ народѣвъ Евро- пы найдовше жиють меш- канцѣ Швеціи и Норвегіи а найкоротше Испанцѣ. Въ Швеціи и Норвегіи жиють люде пересѣчно 50 лѣтъ, въ Англіи 45 и 3 мѣсяцѣ, въ Бельгіи 44 и 11 мѣся- цѣвъ, въ Швайцаріи 44 л. и 4 мѣсяцѣ, въ Франціи 43 роки и пѣвъ, въ Австріи 39 лѣтъ и 8 мѣсяцѣвъ, въ Прусахъ и Италіи 39 лѣтъ, а въ Испаніи 32 роки и 4 мѣсяцѣ.

НАИВЫСШІЙ БУДѢВЛѢ НА СВѢТѢ.

Вежа Айфель въ Парижу 984 стѣпъ, Памятникъ Ва- шингтона 555 ст., мѣйскй дѣмъ въ Филадельфіи 535 стѣпъ, Катедра Кольонска 511 стѣпъ, Катедра въ Страс- бургу 466 стѣпъ, коминъ хемічної фабрики въ Гла- сгавъ. 455 стѣпъ, церковь св. Мартина въ Нѣмеччинѣ 454 стѣпъ, церковь св. Сте- фана у Вѣдни 453 стѣпъ, велика Піраміда въ Егип- тѣ 450 ст. и церковь св. Петра въ Римѣ 448 стѣпъ.

ЯКЪ СТАРЫЙ МѢСЯЦЪ?

Ученый профессоръ Юрій Дарвстѣ цѣше, що бувъ часъ коли мѣсяць стано- вивъ вразъ зѣ нашою зе- млею одно тѣло. Опосля вѣдорванши ся вѣдъ неѣ, ставъ чимъ разъ болѣше и болѣше вѣдъ землѣ вѣдда- ляться а и теперь ще вѣд- даляеся що року вѣдъ зе- млѣ о кѣлька цѣлѣвъ. Вѣдъ часу коли мѣсяць вѣдор- вавъ ся вѣдъ землѣ, до те- перъ минуло пѣсля обчи- сленя того самого профе- сора 54 миліоны лѣтъ. Чимъ близше бувъ мѣсяць землѣ, тимъ сильнѣйши были та- кожъ припливы и вѣдъ вы моря, котрй, якъ вѣсно, суть наслѣдкомъ при- тягана черезъ мѣсяць.

На продажъ 12-15 Штеснацѣтъ доброго пѣл и вѣдъ подѣ числомъ 116 въ селѣ Смольскѣ въ Галичанѣ. Хтѣ бы схотѣвъ купити звѣлѣтъ голоситись на а- дресу: Al. Kuryla, Elmira Heights, N. Y.

Цѣкавыя книжки

- * Америка 15 ц.
- * Американскй шлахтичъ 15 ц.
- * Ангель та пуствельнй и другі рѣчи 15 ц.
- Борба плѣсъ и чому работники ор- ганізують ся 15 ц.
- Весела книжочка зѣ образками 30 ц.
- * Грѣхы мліонерѣвъ и т. п. С. 7. 15 ц.
- Дѣло зѣ петрѣи православной мѣ- сій въ Америкѣ 10 ц.
- Дѣло про авѣрѣта 30 ц.
- * Дѣль леванди и т. п. С. 5. 15 ц.
- Дѣло про права и суды въ Сполуч. Державахъ 10 ц.
- * Дорога любви, то Божа дорога С. 6. 15 ц.
- Жовѣрѣ 10 ц.
- Журналъ 15 ц.
- * Житє, зарѣбки, організації и т. п. въ Спол. Державахъ 15 ц.
- Зубъ за любѣ 10 ц.
- Капіталъ и ирраці 15 ц.
- Костянтунъ Спол. Державъ 10 ц.
- Марія 10 ц.
- * Навѣрненнй Грѣшникъ 20 ц.
- Народный рухъ австро-угорскыхъ Русинѣвъ 15 ц.
- Образки и загадки 10 ц.
- Образки зѣ Америки 10 ц.
- Оповѣданя 15 ц.
- Про вѣдстунисѣвъ вѣдъ рос. пра- вѣславій 10 ц.
- Провѣдникъ руско-англійскй (слу- мачъ) 50 ц.
- * Про нутро землѣ 25 ц.
- Подземный скарбы 25 ц.
- Покуса 10 ц.
- Розмова Подлика, зѣ Русиномъ 10 ц.
- Руско англійскй словарѣвъ 20 ц.
- * Релігійнй вѣрваннй старинныхъ народѣвъ 20 ц.
- Смерть 10 ц.
- Тарасъ Шевченко 15 ц.
- Тамко Гваріиловъ 15 ц.
- * Хто зѣ чого жиє 15 ц.
- * Якъ то е люде на землѣ, зѣ 20 образками 50 ц.

Тимъ, що схочуть зайнятись рос- продажею повысшихъ книжокъ да- мо добрый процентъ.

Безъ грошей не вышлемо книжонъ нѣному. „SVOBODA“ BOX 353, SCRANTON, Pa.

Не забудьте,

що хто до першого Червня (Юнія) сего року пришле на „СЛОВО“ \$1.50, тому будемо высылати про- свѣтнй книжочкы „Слово“ черезъ 12 мѣсяцѣвъ, а кро- мѣ сего вышлемо ему Руско-англійскй Провѣдникъ (Тлумачъ) або яку иншу одну або и болѣше книжочкы оголо- шенныхъ на сѣй сторонѣ „Свободы“, котрыхъ цѣна не переходить 50 центѣвъ, зовсѣмъ за дармо.

Прислайте грошѣ сейчасъ. Адресъ: „S L O V O“ Box 353, Scranton, Pa.

КРАСВА РОБОТНЯ.

Вырабляю иконостасы, пре- столы, кивоты, образы про- цесійнй, малюю и золочу. Цѣны умѣрковані. F. Matyashow, 575 Stella Ave., Winnipeg, Man., Canada.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ ЮЛІАНЪ ЧУПКА,

—адвокатъ,— 3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa. P. O. Box 372. Его офісъ въ Scranton, Pa. е на 34 Lacka- wana Ave. Аде до Скрентонъ прѣвѣдѣе только лѣдного понедѣлка и четверга вѣдъ годины 6-ои до 8-ои вечеромъ. Всѣ sprawy америванскй въ повѣтахъ Люзерне и Ляковаана. Хто мае справу грунтову, або хоче вѣдобрати грошѣ або снадокъ въ старѣмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вѣдъ бувъ адвокатомъ въ Галичанѣ. Всѣ контракты, правнй паперы повномочія.

ЕККОРШЕН

Вильні Землі

Західной Канади

В Марті и Априлю будуть іти ескоршени на ріжнихъ желѣзнич- ныхъ до ЗАХІДНОЇ КАНАДИ.

Сотки тысячъ акрѣвъ найліпшой землѣ під пшеницю и павоивско на сѣмъ континентѣ могутъ бути взяті черезъ поселеній безплатно.

Сусѣднй землѣ можъ купити від компанії желѣзничныхъ и другихъ по приступнй цѣнѣ. По інфор- маціи дотично коштѣвъ подорожн и т. п. пишѣть до

C. A. JONES, Canadian Government Agent, Pittsburg, Pa. 13-15 Згадай сѣв часописѣ.

ЖЕЛѢЗНИЦА ЛОРЕЛ ЛАЙНЪ

Трени вѣдходять зі Скрентонъ в будні днѣ від 1-ои до 6-ои рано що годна, а від 6 рано до 12 в ночи що 20 минутъ. В Недѣлю вѣдходить трен від 1-ои ранѣ до 7 що годна, а від 7 рано до 12-ои в ночи що 20 минутъ. Від 3.20 до 5.20 пополуни трени ходять що 10 минутъ. До Виллсбері иде трен всего 41 минутъ. а експресовий, що вѣдходить зі Скрентонъ (крім Недѣль) о 6.36, 8.16 и 10.36 рано а 2.16, 4.36 пополуни иде лаш 33 минутъ. Наші кары ідуть до Нейоъ Парку и Пе- терсборгъ. Ми перевозимо такожъ пакунки.

B. F. WYLY, jr. traffic manager. Scranton Pa.

С. М. НАТНАВАУ,

Асенурація вѣдъ огню, Продае дома и лоты. Офісъ надѣ Банкомъ въ Olyphant, Pa.

МАЄ НА ПРОДАЖЪ

117 акрову фарму зѣ добрымъ домоу и стодолю—тано, недалекѣ желѣзницѣ. Такожъ кѣлька домоу и лѣтовъ на продажъ.

Купите чимъ скорше КАЛЕНДАРЪ

Руского Им. Союза на 1905 р.

Кождый Русинъ повиненъ мати въ своѣй хатѣ сѣю пре- красну книжку! Е що у нѣй прочитати, е на що поди- вити ся. Прочитайте лише, якъ гарнй тамъ рѣчи:

- 1) Вѣдзвы и календарска часть.
- 2) Свята Ольга оповѣдане зѣ рускомъ бувальщины.
- 3) Оповѣдане зѣ страйку въ 1902 р.
- 4) Хитрый народѣвъ у той Аме- ричѣ, смѣшне оповѣдане зѣ руско- америванского жита.
- 5) Десять гочѣвъ подѣ розвагу Русинамъ.
- 6) Оглядъ америванской Русе за минувшій рокъ.
- 7) Головнѣйшй пытаня, котрй завдають людемъ, що хочуть достати горожанскй паперы (citizens- paper).
- 8) Коротка Исторія Русеи зѣ образками.
- 9) Смѣшнй приказки, припо- вѣдки и смѣшнй оповѣданя.
- 10) Порады в всячина, цѣкава для кождого.

Кромѣ того е богато образковъ зѣ російско-япаньской войны, та иньшихъ, а такожъ мапа стародав- ной Русеи при концѣ Календара.

Сей великій Календаръ, котрый мае 224 сторѣвъ друку, коштуе всѣдѣго 35 центѣвъ. Тожъ нехай кож- дый успѣшити ся купати, заки ще не розѣбрали лю- де. Пишѣть по Календаръ и посылайте грошѣ лише на адресу:

Rev. N. Strutyński, Box 375, Olyphant, Pa.

Цѣна дуже тана, бо сей великій календаръ коштуе всѣдѣго 35 центѣвъ.

Золота годинка даромъ. Сюгару годинку, тваран- товану, що буде тримати добре часъ, дамо даромъ хлѣоцѣва або дѣвчачъ, що продасть 24 рѣчей по 10 центѣвъ кожду. Опра- вля годинки золочена, по- добна до золотой годинки. тварантованой на 25 лѣтъ. Пиши днѣсь а мы пошлемо тобѣ тыхъ 24 рѣчей и оплатимо пошту. Коли все продашь при- ши намъ \$2.40 а мы тобѣ вышлемо годинку зѣ ланцускомъ поштою. CROWN SUPPLY HOUSE, Dept. 30, 163 Randolph St. Chicago, Ill.

JOHN J. CAMPTON
Католицкий похоронникъ.
 Вынаймае тано керичъ
 — ту и на околицю. —
 410 WEBSTER STR., - SHAMOKIN PA.

ГАВРИЛЪ МАЛИНЯКЪ
WHOLESALE
 Cor. Franklin & Spruzheim Sts.
 SHAMOKIN, PA.

Масъ завсегда на складъ свѣжѣ,
 добре пиво въ великихъ и малыхъ
 бочонкахъ зъ наилучшихъ броваровъ,
 горьвки и ликеры наилучшого гатунку.
 Братя! замовляйте у своего!

МАСЪ БИЖЕКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ.
 305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
 оправае книжки всякаго рода, хочъ
 бы якъ розтриванъ. Такожъ робить книжки
 для братствъ, церковъ, бизнесменовъ
 и т. д. За роботу гварантуе.

SOCIALISM is the coming issue in politics.
 You may be for it or against it, but in either case
 you need to understand it, and so you need to read
The International Socialist Review
 Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a
 three month's subscription and a copy of Socialism
 and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher.
 56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
 ГОТЕЛНИЧІЙ
 на River st., OLYPHANT, Pa.
 Хочешъ выпити гарне пиво?
 Замытай си де Митренко;
 Готель, виску, пиво мае,
 Повні склянки доливає.
 6 цигара, е и гала
 На мітинги, на забавы:
 Тамъ посидишь, погуляешь,
 Вчуешь неодню цѣкаве, —
 А що выпьешь, то знай брата,
 Піде дальше, якъ у пята!

ОДИНОКІЙ РУССКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
 38 Green str., JERSEY CITY, N.J.
 Каждый Русинъ мамчій яку потребу въ Нью Йорку, чи въ околицю,
 повиненъ вступити до того готеля, бо
 тутъ достане найздоровшій и найтаняшій
 напитки всякаго рода и пораду, де най
 лучше купити шифкарту.

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)
СПЕЦИАЛИСТ
СЛАВОСТЕЙ
ЖИНОЧИХ
ДИТЯЧИХ
І ВЕНЕРИЧНИХ.
 Жена при породѣ дізнають
 особлившой опіж.
 Офіс: 227 N. Shamokin Str. } Телефон
 SHAMOKIN PA. } Nr. 1673

Юліанъ Копцяньскій
(Julian Kopycianski)
 424 Shamokin Str., ШАМОКИНЪ, ПА.
 Перворядный салонъ рускій. — Найлѣпшій напитки
 можна ту достати, якъ: пиво
 на шклянки и бутельки,
 вина розмаитого гатунку,
 горьвки досконалы, цигара
 дуже добры.
 Сивѣять Братя Русины до своего брата
 Юляна!

St. Herman's
BENEVOLENT
Society.
 ORGANIZED FEB. 1888
 CHESTER, PA.

Выробляє братъ
 кѣ машлѣ, шапки,
 вѣзники, хоругвы,
 униформы.
 Цѣвникъ и пробъ
 увѣсѣла даромъ.
 Можете писати до насъ по рускѣ, сло-
 венскѣ або польскѣ.
V. H. Mrgan, 23 N. Main str.
 SHAMOKIN, PA.

Поляска Кольонія въ Державѣ Вирджіна.
 Маємо 4000 акровъ урожайной землѣ вѣдъ \$5 до \$15 за
 акеръ фармы зъ забудованемъ або безъ забудованя, поле або лѣсъ
 недалеко желѣзницѣ и великихъ мѣстъ, де легко можна заробити
 гарный грѣшъ на всѣхъ плодахъ. Земля е всюда добра,
 и кождому добре веде ся. Родить ся добре жито, пшениця,
 ячмѣнь, свѣеъ, солодка картофля, кукурудза, тютюнь. Овочѣ:
 яблока, грушки, сливки, чѣрки, мѣльоны, помідоры и взагалѣ
 вся огородини. Вино е таче добре якъ калифорнійскѣ. Земля
 е ровна, покрыта переважно дубовымъ лѣсомъ. Пасовиска для
 худобы, овецъ и т. д. Вода жерельна на кождой фармѣ 20 стѣпъ
 глубока. Морозовъ анѣ спеки тутъ нема, циклоны тутъ не-
 звѣсны. Недалеко суть великія мѣста якъ Ричмондъ, Балтиморъ,
 Вашингтонъ, Нью-Йоркъ, Филладелфія. Тысячъ людей глядае
 теперь фармы и много вже Поляковъ закупило вѣдъ насъ землю
 и суть вдоволені. Кождый повиненъ йти на фарму, де кождый
 е своимъ паномъ, а маетокъ фармеровъ е забезпеченый. Фармеры
 не потребують бояти ся страйку, зменшена платнѣ або калѣц-
 тва. Фармы продаемо за готовку, або на легку сплату, однакъ
 часть треба зложити готовкою, а решту на сплату пѣсля умовы.
 По близшій услѣвѣ пишѣть по польски до
JOHN JELINEK & CO.
 1116 Pine Alley, Braddock, Pa.
 Напишѣть десѣте вычитали се оголошене. 24206

ВЕЛИКІЙ КОМПАНИЧІЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ltd.
 — въ —
SHAMOKIN, PA., 327 Shamokin st.
 Найбольшій рускій компанічний сторъ въ Аме-
 рицѣ. Заложений ще въ роцѣ 1889, а теперь
 побольшеный, украшений и на ново
 уряджений. Новый дѣмъ великій,
 красный, котрый компанія ку-
 пила 1896 року за \$18.000
 доказуе, що може ком-
 панічна работа. — Всѣ ро-
 зумні Русины належать до той
 компаніи, купують зѣ своего власно-
 го стору значить, спомогають самыхъ
 себѣ. — Мѣсячно обертае сторъ сумою \$5,500.00
 Заряджують нимъ:
 Н. Габура, М. Колодѣй.

ИВАНЪ ГЛОВА
JOHN GLOVA (POSTMASTER)
 въ
Excelsior, Pa.
ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.
 Всякій потрібный рѣчъ до житя, якъ такожъ
 можна купити убраня майнерскій и звычайный.
 Посылае такожъ грошѣ до всѣхъ частей
 свѣта, скоро, тано и безопасно.
 Продае шифкарты.
 Не вѣдъ нынѣ вже знають люде солидного
 Ивана Глову.

Одень зъ наибольшихъ
броваровъ въ
Америцѣ.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СОБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ по-
 коштуе сего пива, то
 нишого вже не хоче
 пити.

Голова вѣдъ него
 нѣколи не болитъ,
 бо есть здорове и по-
 живне.

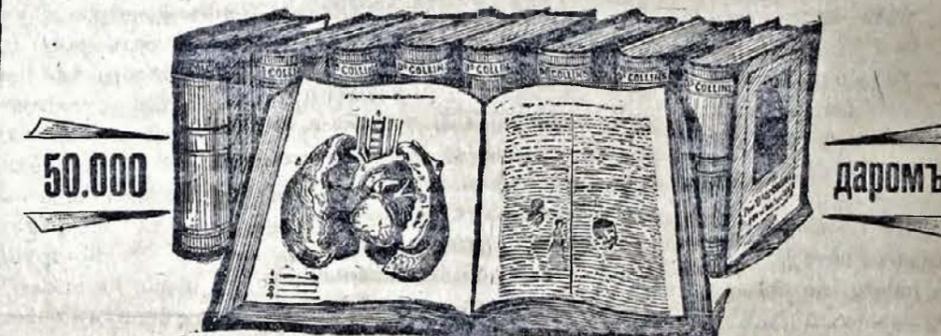
НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБѢ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
 435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
 Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
 NIGHT CALL 4854.

Перша Руска Торгова и Рукодѣльна
РИЗЪ И ЗНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВНЫХЪ
у Львовѣ
 поручае богато заосмотреный складъ всѣлякихъ
 товаровъ церковныхъ.
 Принимае замовленя на всякія работы зѣ
 золота, сѣрѣла, бронзу и иньшихъ мета-
 лѣвъ, якъ такожъ до вѣдновленя, позолоченя
 и посѣрбленя всякй церковной и домашней
 зваряды.
 Всякія посылки полагающе вѣдворатною почтою.
 Все выконуе въ найкоротшій часъ и по найнижшій цѣнѣ.
 На жадае высылас цѣвники богато иллюстрованій.
Е. Спонарсній и В. Устенский,
 ул. Руска Ч. 1., Львовѣ, Austria, Galicia.

Друкарня „Свободы“
 друкуе
 шифкеты, паперы, коверты, книги, книжки, плакаты, циркулярѣ
 и взагалѣ всѣ работы друкарскій
 старанно, тано и на часъ.
 Братскій опѣкуны хорыхъ повинні мати книжки для
 записованя коли хто захорувавъ, на яку слабость и т. д.
 Адресъ:
 „SVOBODA“, Box 353, Scranton, Pa.

1883- ЛЮДЕ ОТВОРЪТЬ ОЧИ! -1905.

50.000 **даромъ.**

Книжка, котра охоронитъ Вамъ жите, здоровле и грошѣ.
 Д-ръ **Е. С. КОЛЛИНСЪ М. I.** може зновъ похвалити ся поступомъ и прадевъ,
 котрыми закончивъ минулый рокъ для добра терпячого загалу, бо рокъ 1904 знач-
 но перевысшиль число тыхъ, що були вылѣчены въ минувыхъ лѣтахъ.
 Працѣ талановитого спеціалиста зъ Нью Йорского Университету **ПРОФ.**
КОЛЛИНСА достягаи такой доконалости, що перевысшае другихъ. Сотки, тысячѣ
 вылѣченыхъ людей выражаютъ вядку и похвалу минулого року, длятого що были
 вылѣчены методомъ **ПРОФ. КОЛЛИНСА.**
 Прочитайте собѣ листы, якй приишли до Д-ра **КОЛЛИНСА** вѣдъ людей
 нимъ вылѣченыхъ дякуючи ему за скорѣ и стало вылѣченс. Чи ще можна жадати
 лѣпшихъ доказовъ?
ВЫЛѣЧЕННЫЙ ЗЪ ГЕМОРОИЧ- Сильный докторе!
НОЙ ХОРОБИ И МЪХУРА. Маю надѣю, що схочете прочитати мо-
 ихъ кілька свѣдѣвчяности. Я бувъ хорый
 на сифилисъ больше якъ 5 рокѣвъ. Удавалъ
 емъ ся до рѣзныхъ докторовъ и спеціали-
 стѣвъ, але вмѣсто достати цѣлекши, сифи-
 лисъ зашущавъ свое корѣнѣ глубоко въ мой
 организмъ и розширяль ся до такого степе-
 ни, що небуло на менѣ здорового тѣла и
 смерть грозила моему житю. За порадомъ
 моихъ приятельвъ и ударъ ся до Васъ пане
 докторе, а по отриманю вѣдъ Васъ лѣкар-
 ствѣ, учувъ емъ вѣдразу пользу. Отжекъ и
 послѣдъно больше лѣкарствѣ. Вѣдъ нынѣ
 и чувъ ся шо день здоровышымъ, и нынѣ
 могу отворено сказати, що емъ цѣлковито
 здоровъ. Прошу приймаѣтѣ слова сердечной
 подяки за уратоване моего здоровья.
 Зъ глубокимъ поважанемъ,
КАСАВЕТЪ ЗАРУБА,
 Лува, Тех.

ВЫЛѣЧЕНА НА ЗАСТАРѢЛУ ЖОЛУДКОВУ СЛАВОСТЬ И ВѢЛЬ ЦЕРКОВЪ.
МАРІЯ БЕЛНИЦА,
 K. F. D. N. 3,
 Clarkson, Neb.

Высокоповажанный пане докторе!
 Черезъ 12 лѣтъ я терпѣла на боль голо-
 вы, бѣли ушланы, корѣвъ въ жалуудку, цѣл-
 ковите ослаблене и т. д. Я шукала помочи
 и ратунку у всѣлякихъ лѣкарѣвъ, але всего було даремне. Панѣвъ операция
 переведено на менѣ въ одной зъ клиникъ, однакъ нѣчого недало менѣ ульги и
 вже прихотило менѣ розстати ся своимъ свѣтомъ въ такъ молодомъ вѣкѣ. Въ
 концѣ вѣсны менѣ прислали гдѣка написати листъ до пана Проф. Коллинса и Вы зволели прислати менѣ лѣкарствѣ,
 котрыми зачала емъ лѣчити и на мое превелике диво, шо пару тыднѣвъ почувала цѣлкомъ здоровомъ и не шлала
 перше. Нехай Богъ мнѣ Васъ въ свои опѣкъ за уратоване мене вѣдъ смерти.
 Зъ горячимъ чувствомъ вядачности остаю,
КЛЕМЕНТИНА НАВРОЦКА,
 Desloge, Mo.

Сли терпите на ниже поданій хоробы, то незвольтайте, але емѣло и отверго
 зголосѣть ся до Д-ра **Е. С. КОЛЛИНСА М. I.**, бо для него нема такой хоробы,
 котрой бы сго вѣдомости, практики и лѣкарства невылѣчили.
 Вѣдъ лѣчитъ всякй хоробы, а именно: Хроничный и застарѣлы хоробы: лет-
 кихъ, грудей, жалудка, кишкѣвъ, нерекъ, мѣхура якъ и всѣ хоробы дольной
 оболаны, боль горла, носа, головы, нервовѣсть, бѣтъ и боль серци, катаръ, засту-
 джене, дѣхавщю, кашель, плоте кровю, горячку, короткій вѣддыхъ, нестраниость,
 невралгію, ревматизмъ, боль костей, кольку и боль въ крижахъ и хребтѣ, золоту
 жилу, гемороиды, ляксы, нечисту або затруту кровь, опухлы ноги и опухлѣсть
 тѣла, водну пухлину, жовтячку, епилепсїю, импотенцію, поллюцію, шумъ и теченѣ
 зъ уха, глухоту и всѣ слабости очей, выпадане волосѣвъ, прищѣ, сверблене тѣла,
 лишаѣ, кросты и раны. Всѣ жѣвочи слабости внутрѣшней и поверхней, нерегуляр-
 нѣсячній періоды, бѣлы ушланы, онаднене матицѣ и т. д. Листы треба адресувати
DR. E. C. COLLINS M. I.,
140 W. 34th Street, NEW YORK, N. Y.
 Уставъ вѣтвореній: Вѣдъ 10. рано до 5. год. вечеръ; въ вѣвторокъ и пятницю до 8 год. вечеръ; въ недѣлю вѣдъ
 10 до 1 год. шо полудин.

Гой Русини! чи знаете вы до-
 рогу до дешевого и доброго куп-
 на? Она веде просто до
Юрія Хиляка
 въ OLYPHANT, PA.
 Вы его давно добре знаете. Въ немъ
 найдете одинокій, дешовый, най-
 гучшій и наймоднѣйшій сторъ зъ
 убранями. Купите добре шифкарту
 скоро и безопасно пошле вамъ грошѣ до
 старого края. Не гадайте однакъ, шо то
 вамъ — вѣ! Вѣдъ масъ ще гѣпарадъ
 лѣпшій салуаръ зъ мѣстѣ подъ назвомъ:
Anthracite Hotel
 Тамъ доперва погостите
 ся, якъ въ родной бабки на
 весѣлю.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЕРІЯ
TROMETTER'S
 (Трометтеръ)
 при Редискиомъ днѣвъ въ Shamokin, Pa.
Свѣдана, Обѣды, Вечерѣ
 Въ кождѣмъ часѣ можна достати
 такъ горячій якъ и винный перекуски.
 Потравы прилагоджены на европей-
 скій способъ, дуже смачно. Услуга
 солидна. Окремѣ комнаты для роднѣвъ.
 Найлучшій вина, пива, ликеры, горьвки
 и всѣ можливыя напитки. Цѣна дуже
 мала.